

CULTURA

Revistă de analiză și informație culturală
Asociația oamenilor de știință și artă ECOSTAR 21

Vâlceană

ISSN 1844 - 2358
ISSN-L 1844 - 2358

Anul IX • Nr. 138 • septembrie 2017 • editat de ECOSTAR 21 prin INTOL PRESS • www.culturaarsmundi.ro

CUPRINS:

- MEDA STANCIU, FLORIN IONESCU GALAȚI ȘI MĂDĂLIN VOICU AU DESCHIS STAGIUNEA MUZICALĂ 2017-2018
Petre CICHIRDAN.....pag.1
- ANTIM IVIREANUL TRONEAZĂ ÎN CENTRUL RÂMNICULUI!
S.P.C.....pag.1
- DINU SĂRARU: „URA DIN OCHII VULPII”
pcickirdan.....pag.2
- O BORNĂ A NESFĂRȘIRII PE DRUMUL, CU LINIȘTEA ȘI NELINIȘTEA, LUI FLOREA FIRAN
Mihai SPORIȘ.....pag.3
- CRIZE - sub culmea de rufe
Dragoș G. CĂLINESCU.....pag.4
- ANTOLOGIA SOCIETĂȚII CULTURALE „ANTON PANN” 2017 LANSATĂ LA BIBLIOTECA JUDEȚEANĂ
Simion PETRE.....pag.4
- ÎNTOARCEREA ÎN TIMP A FIULUI, CU UNELE COMPLETĂRI LA OCUPAREA BASARABIEI ȘI BUCOVINEI
Lorin CANTEMIR.....pag.4
- ARHIEPISCOPIA RÂMNICULUI, MÂNĂSTIREA HOREZU...
Simona Maria KIS.....pag.6
- VASILE GAVRILESCU: „ERIDANA”
Csaky E. POE.....pag.7
- NUȘA GAVRILESCU, COLEGA NOASTRĂ DIN 1970, DE LA ARTE PLASTICE
cickirdan.....pag.8
- O ANIVERSARE DE CINCIZECI DE ANI, UN COLONEL REZERVIST POET, UN POET ȘI IUBIREA LUI... DE ATUNCI!
Ligia NICOLESCU.....pag.8
- INVENTICA.....pag.10
- CALĂTORIE SPRE PERSEIDE
Adam JINARU.....pag.10
- SFÂNTUL CUVIOS PAFNUTIE – PÂRVU MUTU, PRIMUL PICTOR ROMÂN CANONIZAT
Veniamin MICLE.....pag.11
- ILIE STOICA: FIRUL VIEȚII-MEMORIILE UNUI ÎNVĂȚĂTOR DINTR-UN SAT ROMÂNESC
Emil ISTOICESCU.....pag.11
- „CRUCEA, OAIA ȘI ALBINA”: DEVIZA CRESCĂTORILOR DE ANIMALE DIN ROMÂNIA-TÂRGUL DE ANIMALE VAIDEENI 2017
P. CICHIRDAN.....pag.13
- „ECUMENISM CULTURAL”
M. SPORIȘ.....pag.14
- MITROPOLITUL NESTOR VORNICESCU ȘI SFINȚII ROMÂNI
Eugen PETRESCU.....pag.15
- CARAVANA CULTURII, A IUBIRII ȘI A PRIETENIEI
Zenovia ZAMFIR.....pag.16

MEDA STANCIU, FLORIN IONESCU GALAȚI ȘI MĂDĂLIN VOICU AU DESCHIS STAGIUNEA MUZICALĂ 2017-2018

Petre CICHIRDAN

Stagiunea muzicală 2017-2018 de la Filarmonica vâlceană a început în ropote de aplauze adesea mult așteptatului concert în care au evoluat trei îndrăgiți interpreți ai scenei muzicale românești: Mădălin Voicu-dirijor, Meda Stanciu-vioară și Florin Ionescu Galați-vioară (da, ambii, fii ai celebriilor Ion Voicu și Ilarion Ionescu Galați). Meda Stanciu este primă violonistă, concertmaistru, la Filarmonica Râmnicului de la înființare, 1995, și până în prezent! Filarmonica... cea mai importantă și serioasă instituție culturală a Vâlciei, cu impact hotărâtor în cultura orașului și în educarea tineretului de la școala primară și până la școala superioară! Înființată, după cum am văzut, în 1995... Este momentul să amintim aici că Mihail Ștefănescu a fost directorul acestei Filarmonici din 1995 până în această vară și a avut o contribuție deosebită-esențială în viața muzicală a Râmnicului Vâlciei, timp, iată, de 23 de ani! Dar, puțini știu (aflăm din „Opere. Vol. III. Jurnal vâlcean (1944-1948). Leca Morariu” că în 14 feb. 1947 muzicienii orașului au fost convocați la Prefectură „pentru a se constitui în filarmonica Dr. Puțuranu”; coordonatori - Teodor Geantă și Atanasie Duma (violoniști). Pe 18 aprilie 1947 se oficializează această orchestră („dirijată de d-ul maior

Stamatide” având în componență: „7 violine, 2 viole și 1 violoncel”), care va aparține de Ministerul Propagandei: „ne dăm Ministerului Pro-

pagandei, zicând adio Căminurilor Culturale.”

A fost întradevăr o seară cu totul specială, melomanii, plecând încântați de la acest concert inaugural, de nouă stagiune, în care în sală au răsunat acordurile cunoscutelor lucrări muzicale purtând semnătura, în ordine, a unui preclasic: Antonio Vivaldi-Concertul pentru două vioară și orchestră în La Minor, RV 522; a unui clasic: Johann Sebastian Bach-Con-

certul pentru două vioară și orchestră în Re Minor, BWV 1043; și al romanticului Franz Schubert cu Simfonia a V-a! Literatura muzicală îi situează pe cei trei în marea categorie a compozitorilor clasici...Vivaldi, punând bazele muzicii concertistice în trei mișcări, Bach a pus bazele muzicii clasice, concertistice, plus arta fugii, în esență, deschizând calea spre muzica divină; iar Franz Schubert, copilul geniu, a inventat liedul, artă pură a interferenței dintre cântec și poezie! Nimeni, precum cei trei nu și-a reprezentat mai bine epoca și nu a influențat-o ca ei...

Ascultându-i pe cei trei, interpreți soliști, și dirijor, pot spune că programele lor scurte le-a lăsat timpul necesar, și eficient, pentru ca fiecare să-și demonstreze ce are în dotare mai bun: echilibrul și liniștea, precizia, unui Yehudi Menuhin - la Meda Stanciu; și nervul, și dinamica interpretării-energia-eclactând, sensibilitatea cuplată cu tehnica “ca la carte” a unui David Oistrach - la Florin Ionescu Galați. Nici mai mult, nici mai puțin, pe Mădălin Voicu l-am comparat cu un Roberto Benzi (care dirija însă fără baghetă) al anilor 70, când, nu scăpam concertul de la TV sau din Sala Ateneului Român, sau de la Timișoara! unde în loc de bilete le dam controlorilor, în mână, discret, o hârtie de cinci lei!

(continuare în pag.2)

ANTIM IVIREANUL TRONEAZĂ ÎN CENTRUL RÂMNICULUI!

Zilele trecute centrul Râmnicului, explanada Prefecturii, a fost îmbogățit cu un monument deosebit de bine realizat (sigur, un soclu ca al monumentului din fața Primăriei, al lui Constantin Brâncoveanu, ar fi fost și mai interesant), „Sfântul Ierarh Martir Antim Ivireanul, 1650-1716, Ocrotitorul Râmnicului”, marmură și bronz, autor, Paul Popescu, sculptor din Târgu Jiu. Declinarea executării monumentului către artistul de pe malul Jiului aparține ÎPS Varsanufie, Arhiepiscopul Râmnicului, care a ales și locul de amplasare...Paul Popescu, sculptorul numărul unu al Olteniei și unul dintre cei mai importanți sculptori tehnologi ai marmurei din România. Domnia sa a mai executat, în aceeași manieră, bustul lui Mihai Eminescu amplasat în 2015 în incinta Arhiepiscopiei ... Practic, punct zero al orașului, de aici și până la Cetățuie pe direcția sud nord se desfășoară cea mai frumoasă și bine realizată parte a orașului construită după proiectele IPJ Vâlcea (acum sediul Univ. Spiru

21

Haret) și care a început în 1978 (desigur, neiertând nimănui demolarea Școlii de Muzică, care se afla pe traseu). Ar fi totuși interesant dacă onor Primăria Râmnicu Vâlcea ar pune în aplicare propunerea lui Constantin Zărnescu și, la jumătate distanță între Bustul lui Ivireanul și Cetățuie, la Podul lui Hozoc (fost, sau, Valea lui Mandi), ar instala o „Lupa Capitolina” pe un soclu de marmură sau piatră inspirat din coloanele compozite din fațada Tribunalului... Asta pentru a întâmpina și noi în sensul istoriei, cum se cuvine, anul 2018 - Centenarul „Marii Uniri”!

S-P.C

Compoziție foto Petre Cichirdan

(urmărire din pag. 1)

Cei trei, nu odată au mai concertat pe scena de la Râmnicu Vâlcea, în plus, Mădălin Voicu, prin 2004 (dacă nu mă înșel) împreună cu Orchestra Radio „arunca sala în aer” cu Rossini, Max Bruch și George Enescu (Wilhelm Tell, Concertul pentru vioară-solist Alexandru Tomescu, Rapsodia I)...L-am filmat din față în prima parte a simfoniei și am rămas stupefiat că Voicu avea partitura închisă, iar intrările orchestrei erau „atârinate-legate” de degetele lui; da, cu-noștea partitura pe de rost; și, ca un înalt ierarh în rostirea predicii ținând Biblia închisă, Mădălin Voicu ținea (pentru siguranța interpreților) partitura închisă.

Dirijorul MĂDĂLIN VOICU

Născut în București, fiu al reputatului violonist Ion Voicu, Mădălin Voicu a absolvit Facultatea de Interpretare - vioară din cadrul Academiei de Muzică - București. A beneficiat de burse de studii pentru aprofundarea artei dirijorale la Trier, Mainz, Stuttgart, Londra. A dirijat orchestra simfonică a Filarmonicii din Ploiești, a Filarmonicii „Oltenia” din Craiova, Orchestra Națională Radio, a fost

director și dirijor al Orchestrei de cameră „Ion Voicu” din București, director al Festivalului Internațional „George Enescu” dar și profesor de muzicologie la Academia de Muzică „Attaturk” din Izmir, Turcia. A fost membru de onoare al Academiei Franceze de Arte, Științe și Litere. (...) Mădălin Voicu rămâne una din cele mai îndrăgite persoane publice din țară.

Violonista MEDA STANCIU

Născută la Rm. Vâlcea în 1971, începe studiile muzicale la „Școala de Muzică și Arte Plastice” din Rm. Vâlcea, clasa prof. Ștefan Petrescu și prof. Aurel Popescu. La terminarea studiilor gimnaziale concurează și obține un loc la Liceul de Artă din Craiova pe care îl absolvă în 1989 ca elevă a clasei prof. Cornel Berbec. A primit numeroase premii de la diverse concursuri și competiții naționale muzicale ce o recomandau încă de pe atunci drept un muzician de marcă. S-a pregătit de-a lungul timpului cu Maestrul Modest Iftinchi, urmând să studieze la Academia de Muzică din Cluj Napoca cu Maestrul Ștefan Ruha și prof. univ. dr. Adrian Cârđan ulterior fiind masterand la clasa de

vioară a prof. univ. dr. Dorina Mangra. O găsim apoi ca violonistă a Filarmonicii „Oltenia” din Craiova unde are ocazia să se perfecționeze în arta interpretativă solistică și în orchestră. Alături de orchestra simfonică face numeroase turnee în Spania, Italia, Franța, Germania, Elveția, America etc. În perioada 1991 - 1993 o regăsim în componența orchestrelor televiziunilor italiene CANALE 5 și RAI UNO bucurându-se de o mare apreciere atât din partea colegilor, cât și din partea dirijorilor.

Violonistul FLORIN IONESCU-GALAȚI

Violonistul Florin Ionescu-Galați, un solist remarcabil, a început studiul vioarei de la vârsta de 4 ani, studiind cu tatăl său, renumitul Ilarion Ionescu-Galați, violonist și dirijor. La 10 ani concerta împreună cu Orchestra Națională Radio Concertul pentru vioară și orchestră de Kabalevski, făcându-și debutul în cariera solistică. Absolvă Academia de muzică din București ca student al lui Ștefan Gheorghiu, dar l-a avut ca mentor permanent pe tatăl său. De-a lungul anilor a fost câștigător și laureat a numeroase com-

petiții a susținut recitaluri și concerte în aproape toate orașele din țară, iar din 1982 își începe cariera de solist internațional, cântând cu orchestre filarmo-nice din: USA, Canada, Elveția, Bulgaria, Turcia, Grecia, Ungaria, Polonia, Austria, Moldova, Franța, Italia, Norvegia, Japonia, Germania, Spania, Anglia. Din 1993 devine solist al Filarmonicii de Stat Brașov. A făcut înregistrări și a scos CD-uri pentru Electrecord, Sipario Dischi, Radio Romania, Radio Istanbul, ZDF, etc. A cântat în săli celebre precum Carnegie Hall NY, Herkuleessaal Munchen, Megaron Atena, Megaron Thessaloniki, Ateneul Roman, Sala Radio, Garsteig Concert Hall Munchen, Santori Hall Tokyo, Bilkent Ankara, Beethoven Halle Bonn, Stefaniaesaal Graz și a colaborat cu mari muzicieni, dintre care : Valentin Gheorghiu, Ayla Erduran, Iosif Conta, Ian Brown, Horia Andreescu, Gurer Aykal, Rainer Hofman, Michael Stern, Ion Voicu, Vladimir Altschuler, Lorry Wallfish, Alain Paris, Alexander Rahbari, Marek Pijarowski etc. Cele trei prezentări sunt selectate din programul de sală.

Pe Video Arhiva de pe www.culturaarsmundi.ro sunt postate trei secvențe din concert.

DINU SĂRARU: „URA DIN OCHII VULPII”

O carte șoc așa denumi recenta apariție editorială a scriitorului Dinu Săraru, o carte șoc și seniorală sub toate aspectele: calitate tipografică, Editura RAO Distribuție-2016, stil-unul surprinzător-am văzut, dictat de autor și scris de o maică stareță-Maica Ambrozia Rucăreanu de la Mânăstirea Arnota; grafică inspirată și de aleasă calitate semnată de Mircea Dumitrescu; conținut de invidiat în breasla scriitoricească-format aproape mic, 142 de pagini, odisee a unui tearu mic, Teatrul Mic din Sărindari, a trei monumente actoricești (atât de frecvente în timpul postbelic)- actriță, regizor și director- odisee a punerii în scenă a celor două piese de teatru: „Mestru și Margareta” de Bulgakov și „Doamna cu Cameli” de Alexandre Dumas fiul!... iată, un conținut aproape postmodernist în care sunt puse față în față „dictaturi” din secolul XIX-burgheze-cu cele din secolul XX - comuniste, ambele totalitariste, și din care cititorul trebuie să înțeleagă că în ultimele decenii ale totalitarismului românesc intelectualii pursânge au știut să țină ștacheta calității cât mai sus, și, doar aceia, creatori în artă (adăugăm noi și creatorii din tehnologie-știință și tehnică!), prin artă, au luptat indirect împotriva acestui sistem de temut. Vedem, cât de temut era un director de teatru, chiar și el-mare creator-datorită spatelui politic! Conținut-stil-caracteristic pentru un mare scriitor, frază aristocratică până în măduva oaselor, frază, sigură, de una, două pagini, fără nici o cruce sau răscruce-echivoc- în

fluență intrinsecă, într-un roman care prin subiectul său acoperă starea interioară și exterioară a teatrului românesc, un teatru productiv cât o mare industrie, și starea interioară și exterioară a artelor plastice raportată la același moment; când, după 1982, mai toți fugeau peste granițe într-o înțelegere tacită cu puterea... din umbră! Sculptorul și directorul teatrului își dau seama de pericolul apărut și militează pentru reinstaurarea în artele românești a ideii clasice! a formelor ei! a productivității esteticii clasice; sănătății clasicului. Autorul își concentrează deznodământul scurtei pledoarii, pentru arta tearului, prin moartea stupidă a prietenului său, și tovarăș de vânătoare, sculptor, petrecută undeva la sfârșitul de carieră al directorului de teatru, în preajma Revoluției din 1989, după montarea la Teatrul Mic a capodoperei, dramă, „Dama cu Cameli” de Alexandre Dumas fiul. Scânteia romanului, care reprezintă și pasiunea directorului pentru libretul operei de artă, de sine stătătoare, o reprezintă leitmotivul (desigur, wagnerian) asocierii formelor rotunde-fraza plină de conținut și rotundă: „Sânul de zăpadă” al scenei de la „fereastra din Sadovia”, „Directorul” de teatru-autoritar, și Sculptorul, forma sculpturală a imaginii. Clasicul, dar și formula rococo a peisajului-mobilierul din atelierul Sculptorului și fraza bogată-în care are loc acțiunea romanului este completat de fotoliul construit de acesta (admirator al Vedetei) o „berjeră” în care se odihnește Vedeta (interpreta Margaretei

din „Maestrul și Margareta” de Bulgakov) la premiera piesei, dar și de amprenta de rugină a pieselor turnate în bronz, acea rugină specifică artei vizuale existentă doar pe caisele pe trei sfer-turi, coapte! Interesant este că, citind această carte imediat după lansarea de la Librăria Humanitas, soarta a făcut să citesc concomitent cartea lui Florin Zamfirescu „Actorie sau Magie” și să constat că „Vedeta” cărții lui Dinu Săraru, și „Marea Dirijoare” (regia) sunt construcții literare ale unui înalt maestru, scriitor, romancier de calibrul, acestea, încadrându-se în normele de conduită și însușirile actorilor și regizorilor geniali, norme stabilite în sinteza rectorului IATC-ului, deaseme-nea, vâlcean! Iată o triadă obligatorie pentru marele actor de teatru pe care o găsim pedagogic în cartea lui Florin Zamfirescu: Vocea-Trupul-Cântecul...și, cum este tradusă literar (este doar un exemplu) de Dinu Săraru care nu mai are nevoie de cuvintele noastre pentru a se instala în topul marilor directori de teatru... „Cântecul ce se insinua și răsună răscolorit tot timpul, și la lectură, și în replica dată pe scenă, și în gesturi, și în mișcare, și la construcția secvențelor, a actelor, a întregului, era un cântec sfâșietor, ceea ce înseamnă și se numește cântecul lebedei, singurul frumos sfâșietor, și ultimul frumos rostit, îngânat, strigat de o lebedă al cărei glas, se știe, nu e în toată

viața ei deloc frumos, deloc armonios, deloc liniștitor, deloc poetic, ci dimpotrivă, atât de contrastant cu linia, cu zveltețea, cu poezia corpului și a gâtului și a capului acestei păsări, altfel, pe apă plutind și în zbor, atât de frumoasă.” Desigur, aici, Dinu Săraru, disociază vocea de trup, în cazul lui Zamfirescu, actorul fără voce, da, totuși, va deveni...mim! Cartea lui Dinu Săraru pare a fi, uneori, un poem epic

închinat frumuseții trecătoare a omului, și frumuseții netrecătoare a creației artistice. Ni se transmite prin acest roman ideea de teatru magnific, pe scenă, și necurat, și „teatru” pe câmpul de vânătoare la fel de necurat. Primul duce la sacrificarea omului în dauna actorului și succesului de scenă și, al doilea, ducând la sacrificarea vânătorului visător-neatent și, ca și în povestea lui Ion Creangă „Ursul păcălit de vulpe”, așa și vânătorul ilegal (moral), păcălit de vulpe, moare în locul ei (vânătorul nefiind urs și neavând coadă)! 142 de pagini de rafinament artistic, și de necaz în fața întorsăturilor pe care ni le prezintă viața...

*

În data de 21 iulie 2017 la Librăria Humanitas, în prezența ÎPS Varsanufie și a unui numeros public scriitorul Dinu Săraru și-a lansat cartea „Ura din ochii vulpii” eveniment literar de mare anvergură. A prezentat cartea alături de ÎPS Varsanufie și Dinu Săraru, scriitorul Doru Moțoc...

pcickirdan

O BORNĂ A NESFÂRȘIRII PE DRUMUL, CU LINIȘTEA ȘI NELINIȘTEA, LUI FLOREA FIRAN

Mihai SPORIȘ

Maestrul Florea Firan a primit, pe calea nesfârșirii firii sale, o bornă de aducere aminte. El a marcat drumul cu liniști și neliniști, iar cei întâlniți prin labirintul a 80 de bucle cu anotimpuri, luni, zile și nopți au pus oglindirea vecinătății, una iubitoare și plină de recunoștință.

Nesfârșirea firii? Numele primit este ursire, iar cel însoțitor predestinare pe cale. În grădina cu flori multe, înflorirea este

premia unui rod. Primăverile cu boboci și răsaduri au luat aurul verilor să rumenească îmbelșugările toamnelor. Apoi iernile cu albiri și așezări înțelepte au pregătit, iar și iară, mereu noul început pentru ca risipei să se dedea Florea ... florarul, desfășurându-și firul prin labirintul – mereu altă provocare!- prin templele cronidului. Vorbim de infinitate, ca o nesfârșire cromatică (8!), în acest simbol așezat stâlp. De ce căutăm verticala, când curgerea cere imanența? Pentru că o bornă, o carte omagiu,

cer întotdeauna contemplația și așezarea în nemiscare. Așa neliniștile devin acțiune și imbolduri către noi fapte. O verticală, ca o vâlvă, devine far călăuzitor și prinos de lumină grădinii ... cu flori multe, invitație albinelor lucrătoare la mai dulcele fagure.

Am gustat din mierea celor ce au cules

Florea Firan și am devenit părtași, prin mai cunoaștere, la propria-ne ascunsă fire românească, vădită în vâlva pusă pe cale. Apoi ca o scriere în chihlimbar am privit chipurile, clipe de lumină-n salbă, și mărturia unor nume, cu renume, din cultura noastră și a lumii fără margini.

Unei flori, din grădina cu flori multe, a patriei de lângă inimă, i s-a dăruit o cântare, ca o vâlvă aprinsă pentru acum și mereu. Să nu observăm că „Scrisul Românesc” este prin sine o Carmen Patriae? Felicitări realizatorilor acestei cărți-omagiu, iar Dumneavoastră Maestre, Florea Firan, drum bun către centenar!

PAGINI DE ISTORIE A MONAHISMULUI (Interviu cu Arhimandritul Veniamin Micle, de Petre Cichirdan)

Constantin CUBLEȘAN

Unul dintre publiciștii reprezentativi pentru spațiul cultural Vâlcean, Petre Cichirdan, figură de intelectual enciclopedist, conducător a trei gazete cu apariție în Râmnicu Vâlcea (*Cultura Vâlceană*, *Forum vâlcean* și *Povestea Vorbiei*) a avut o inițiativă deosebit de valoroasă, în urmă cu câțiva ani, provocându-l pe Arhimandritul Veniamin Micle, de la Mănăstirea Bistrița, la o discuție privitoare pe de o parte la viața acestuia (tocmai împlinea vârsta de 75 de ani), iar pe de altă parte abordând istoricul Mănăstirii Bistrița și chiar mai mult, aspecte deosebit de interesante din istoria monahismului în România. Discuția s-a întins pe durata a mai multor luni, găzduită în paginile revistei *Cultura Vâlceană*, din decembrie 2013 până în decembrie 2014, reunite apoi, toate aceste segmente, în volumul „Interviul anului. Arhim. Veniamin Micle. Un monah la 75 de ani” (Editura Intol Press, Râmnicu Vâlcea, 2015). Din capul locului se remarcă incisivitatea bonomă a întrebărilor dar și documentarea temeinică pentru formularea lor, la care Arhimandritul răspunde cu o largă bunăvoință, dând informații prețioase și insistând cu detalii asupra tuturor chestiunilor abordate.

Arhimandritul Veniamin Micle este el însuși o figură marcantă a cinului monahicesc (S-a născut la 7 iulie 1939 în Maramureș, descendent dintr-o familie de tradiție vododală - „Primul strămoș al familiei Micle – se mărturisește Arhimandritul – cunoscut documentar, este cneazul Giula din Giulești-Maramureș; el apare întâia oară menționat în Diploma din 15 septembrie 1349, emisă de regele Ludovic I cel Mare al Ungariei /1342-1382/, care adevărește că Giula din Giulești era fiul lui Dragoș de Bedeu, viitorul

Dragoș Vodă al Moldovei, menționat în Actul din 25 decembrie 1336. Aparținând categoriei ostășești de «servientes regis»), probând astfel, fără drept de apel, că pe acest pământ strămoșesc românii aveau o organizare socială încă din veacuri anecdotale.

Biografia Arhimandritului Veniamin Micle este una cu totul ilustrativă pentru profilul teologic și intelectual al slujitorilor bisericii creștine, ortodoxe române, din vechime până în zilele noastre. Intrat la vârsta de 15 ani în Mănăstirea „Sfânta Ana” de la Rohia, a urmat studii teologice la Cluj, apoi la Sibiu și București, continuate în Franța la Facultatea de Teologie Catolică din Strasbourg și în Israel, la Ierusalim, în Grecia, la Muntele Athos. Reîntors în țară urmează o îndelungată și strălucită activitate didactică și științifică la Institutele teologice din Sibiu, Craiova, Curtea de Argeș și București. Apoi se dedică vieții monahale ca slujitor la Mănăstirea Cozia, la Catedrala episcopală din Râmnicu Vâlcea și din 1983 devine Stareț la Mănăstirea Bistrița, une se află și în prezent în calitatea sa de Arhimandrit.

Discuția, ce are consistența și dimensiunea unei autentice monografii, se poartă pe mai multe paliere tematice, abordându-se astfel legăturile domniei sale cu Râmnicul (cu viața monahală în Mănăstirea Cozia), prezentarea monumentelor Mănăstirii Bistrița („Prin reorganizarea vieții monahale, am înțeles să redau funcția liturgică a mănăstirii, care este rolul ei principal”), a școlilor Bistrițene, cu școala, devenită celebră, de caligrafi și miniaturisti („rolul Mănăstirii Bistrița /.../ recunoscută uriașă

contribuție pe care a adus-o în timp de peste patru secole la crearea și susținerea culturii românești, prin transcrierea și transmiterea din generație în generație a manuscriselor căutate și citite de știutorii de carte, și mai ales prin traducerea operelor patristice, filosofice, istorice și literare în limba poporului, așezând astfel bazele culturii moderne”), vorbind despre pictura și pictorii monumentelor bistrițene, despre icoanele și iconarii de la Bistrița etc, în toate aceste domenii Arhimandritul aducându-și o contribuție deosebită prin punerea lor în evidență, prin cercetarea documentelor de epocă și printr-o mulțime de contribuții originale la limpezirea și edificarea unor chestiuni de istorie literară și teologică, de istorie propriuzisă, din această parte de țară („mi-a plăcut să abordez teme inedite, atât pentru clarificarea personală a unor probleme, cât și pentru a contribui cu unele noutăți la propășirea culturii și spiritualității românești”). Rod al acestor cercetări cărora le-a consacrat întreaga viață, sunt

cele aproximativ opt zeci de cărți publicate, între care aș dori să menționez doar „Istoria bisericească de Samuil Micu” (1993), „Predici și cuvântări de Eufrosin Poteca (1993), „Sfântul Antonie de la Iezerul” (1994), „Peștera Sfântului Grigorie de la Bistrița” (1995), „Minunile Sfântului Grigore Decapolitul” (1997), „Manuscrisele românești de la Prodromul” (1999) – în fiecare an o carte de căpătâi, dar cu totul aparte se impune cercetarea privind biografia și contribuția tipografului Macarie („Ieromonahul Macarie, tipograful român”, 2008), stabilind identitatea acestuia, despre

care de-a lungul vremii s-au purtat numeroase controverse („tipograful Martin Bârsanu s-a stabilit la Mănăstirea Bistrița din Oltenia, care dispunea de condiții corespunzătoare funcționării unei tipografii. Aici Martin Bârsanu se călugărește, primind numele de Macarie, cum scrie în „Cronică anonimă”, că «dobândi rangul de ieromonah». În activitatea sa tipografică, Macarie aplică tehnica învățată la Veneția, dar se va orienta spre modelul cărții românești, luând ca izvod manuscrisele din Scriptorul bistrițean. Faptul că nici istoricii sârbi nu și-l asumă pe tipograful Macarie din Țara Românească, V. Jagič numindu-l «der walachischer Macarius», ar fi o greșală să nu-l recunoaștem ca român, transilvănean de origine, din Codlea, identificat în persoana lui Martinus Burciensis de Cseidino”). Un foarte interesant capitol al vieții ieromonahului Veniamin Micle este cel în care dezvăluie modul în care Securitatea se preocupa de viața mohahilor și a bisericii în general, această evocare fiind, la urma urmelor, o autentică contribuție documentară.

Ilustrativă în totul pentru viața și activitatea de excepție a cărturarului monah Veniamin Micle, cartea realizată de Petre Cichirdan vine să contureze un profil monumental al celui pe care Înaltpreasfințitul Părinte Varsanufie, Arhiepiscopul Râmnicului, îl numește în precuvântarea sa, „un călugăr nobil în cel mai profund sens al cuvântului” apreciindu-l ca „un prolific scriitor de istorie bisericească din Biserica Ortodoxă Română, cel mai prolific monah al zilelor noastre, ziditor de slovă dumnezeiască în inimile credincioșilor”. Este o carte ce n-ar trebui să lipsească din nici o bibliotecă publică, teologică mai ales, dar nici din cele ale iubitorilor de cultură și istorie națională, indiferent din ce colț al țării.

(urmăre din pag.11)

ILIE STOICA: FIRUL VIEȚII...

Așadar, reușitele laudabile ale autorului acestei cărți au la bază bunele și valoroasele tradiții lăsate ca moștenire de înaintași.

Într-o postfață se formulează concluzii, dorințe testamentare, sfaturi, îndemnuri și mesaje de înțelepciune, printre care:

-prețuirea cărții, muncii, toleranța, îngăduința și iertarea;

-preocupări casnice: construirea de

gospodării, de fântâni, sădirea pomilor fructiferi;

-casa părintească să nu se vândă, iar locul unde te-ai născut să nu se înstrăineze;

-aprecierea valorilor, a oamenilor cu știință de carte;

-să fim modești, să știm a ne controla, să ne facem program de lucru zilnic;

-să știm a ne prețui educatorii; să nu uităm prietenii;

-să trăim în viața satului și să nu uităm consătenii.

-“Chibzuința, echilibrul, cumpătarea, devotamentul, credința în Dumnezeu și în biserică mi-au dat aripi și m-au încurajat”;

-„Despre moralitate aș mai spune că trebuie să-i convingem pe oameni, indiferent de vârstă, să rămână cât mai aproape de tradiții, de vorba, de portul și de comportamentul bunicilor și străbunicilor noștri, care ne-au fost icoane vii și ne vor fi”.

Dovedind și însușiri prozodice, sfaturile și îndemnul iau formă versificată, într-o poezie de opt strofe, cu titlul-dedicație “Pentru tine, cititorule”.

O bogată gamă de reproduceri fotografice completează acest univers miraculos al evocatorului, care merită felicitări, precum și tradiționala urare de “La mulți ani !”

„Un cititor trăiește o mie de vieți înainte de a muri,
omul care nu citește trăiește o singură viață” (George R. R. Martin)
ANTICARIAT CENTRAL - COSTEL CRĂCIUN RÂMNICU VÂLCEA
oferă cărți pentru o mie de vieți!

CRIZE - sub culmea de rufe cronică de teatru

Dragoș G. CĂLINESCU

În fiecare dimineață ne ucidem propriile vise, pe ale celor din jur și chiar aiurea, fără nici cea mai mică legătură, iar începuturile, dragostea, cuplul, noi, azi, schimbarea coafurii se transformă în banalul pe care nu-l mai acceptăm, în care nu ne mai regăsim, dar de care ne agățăm cu speranță. Apare acel ceva ce ne transpune în piesele unei partide de șah, scoase de pe tabla de joc fără nici cea mai mică urmă de regret. Dacă NOI ajungem fără să vrem Tu sau Eu, orizontul devine un spectru monocrom, neuniform și anost, o poartă permanent închisă.

Pentru o oră, în sala Studio a Teatrului Anton Pann din Rm. Vâlcea am savurat CRIZE de Mihai Ignat în regia lui Bogdan Tudor Pelerin și interpretarea actorilor Iulia Antonie și Radu Constantinov. Cuminte în colțul meu, ca printr-o fereastră, am trăit o zi și încă o zi din fadul unei posibile existențe, o probabilă apocalipsă

conjugală în care ne putem regăsi fiecare din noi într-un moment al existenței. Spațiul nu a fost îndeajuns pentru cei doi artiști, în care EL și EA se transpun cu voce sau fără voce în simpli spectatori, banale existențe ale vieții. Cu fiecare zi trufia sufletelor îi schimonosește transformându-i în străini, în două trupuri goale fără universul necesar al cuplului.

Da!... am trăit aceea senzație comună vieții cotidiene, a aglomerației din vecinătate, în care ne sufocăm, în care ne pierdem cu fiecare respirație. Ritmul alert din jurul mesei cu cele două scaune, la care protagoniștii deschid porțile frustrărilor acumulate în intimitate, dau senzația unui ombilic necesar, dar caustic. Fiecare haină prinsă pe culme sau aruncată în malaxorul permanentelor stări de dispreț reciproc deschid goliciunea umană, transformă dorința primară de a dăruia dragoste într-o poftă instinctivă de sex. Mimica celor două personaje redată

cu talent de Iulia Antonie și Radu Constantinov pare ușor comică, dar tocmai regăsirea noastră cu un moment al vieții ne transformă în proprii jucătorii și observatori. Legătura dintre scenă și sală, dintre actori și spectatori tinde să nu mai existe. Căutând această graniță, ar trebui să facem schimb de locuri, căci întreaga sală a trăit, a simțit, a zâmbit și sigur s-a regăsit. Atenția este foarte importantă pe tot parcursul piesei CRIZE în regia lui Bogdan Tudor Pelerin, reușind să se facă înțeles într-un mod plăcut.

Deși interpretarea îți dă o senzație de hiperactivitate excesivă, iar evenimentele

se desfășoară alert, după ce ai pășit afară din sală începi să îți dai seama de genialitatea regizorală, care a servit toate felurile de mâncare pe repede înainte cu o anumită chimie, ca o bombă cu ceas ce urmează să explodeze după finalul piesei.

Ritmul trepidant este întărit de un ansamblu de momente vizuale și sonore care accentuează viziunea regizorală dezțelenind câmpul în care cele două personaje par a se afunda fără speranță.

Decorul simplu format din câteva obiecte de mobilier, dar sugestiv, caută o simbolistică a noilor sensuri, a căilor pe care pășim existențial. Banalul devine tonul și scopul unor lupte verbale, a momentelor duse la extrem și paradoxal o amnezie necesară, în concepția dramaturgului.

Pe drumul de întoarcere am dat naștere unor idei ce aparent fuseseră trecute în plan secund, lăsându-mă să visez amuzat la fiecare replică. Pot spune că emoția piesei încă este vie provocându-mi cortexul să-mi regleze trăirile.

Fără a lungi momentul final, concluzia este că oamenii au nevoie să se iubească.

ANTOLOGIA SOCIETĂȚII CULTURALE „ANTON PANN” 2017 LANSATĂ LA BIBLIOTECA JUDEȚEANĂ

În data de 07 sept. 2017 la Biblioteca Județeană a avut loc o mare întrunire organizată de Societatea Culturală „Anton Pann” cu ocazia lansării „Antologiei Societății...” pe anul 2017, în fond, cu ocazia sărbătoririi zilei societății, adăugării a încă unui an la vârsta ei (înființată în 1998-președinte Mihai Sporiș). Societatea a funcționat cu un cenaclu literar artistic, care, acum, de trei ani, este condus de Mihaela Rădulescu, desigur, împreună cu președintele societății și vicepreședintele ei: Nicu Cismaru și Violeta Scrociob; anul acesta, 2017, cei trei, reușind să tipărească a doua Antologie... La respectiva dată, sala de conferințe a bibliotecii a fost neîncăpătoare pentru participanți, care s-au împărțit în două grupe: simpatizanți și membri ai societății, majoritatea celor din urmă fiind și autori în paginile Antologiei. Aceasta a apărut la Editura Hoffman, din Slatina, oraș cu o foarte bună echipă de creatori literari grupați în jurul lui Dumitru Sârghe și care a fost foarte aproape de Societatea vâlceană încă de la începutul administrării

acestei garnituri de conducere (2014)... Coordonatorii Antologiei: Nicu Cismaru, Violeta Scrociob, Mihaela Rădulescu. Tehno-redactarea grafică: Violeta Scrociob. Fotografii: Violeta Scrociob, C-tin Triță, Cornel Popescu. Menționăm că Violeta Scrociob este singura din actuala echipă de conducere care a activat și în timpul „guvernării” Costea Marinoiu, și nu o spunem fără rost, domnia sa este continuatoarea acelei paradigme de cenaclu, al interferenței artelor, impus, de prin 2002, în această societate! De-a lungul timpului, la Biblioteca Județeană și apoi în demisolul Casei memoriale „Anton Pann”, unde s-au desfășurat ședințele Cenaclului Artelor, copii și tineri, bătrâni, și-au etalat talentul în domeniul artelor plastice și poeziei, muzicii! La întrunirea din 07 septembrie majoritatea autorilor au avut prilejul să se exprime public timp de cinci minute (barem impus de Nicu Cismaru, care-și dovedește astfel talentul de organizator, pe lângă cel de poet și jurnalist)

astfel că am avut prilejul să-i vedem la lucru pe unii dintre cei mai buni creatori vâlțeni și nu numai... Andrada Badea-elevă la Liceul din Horezu-cu un grupaj de poezii, Daniela Băbu-poezii, Mădălina Bărbulescu, Maria Bobocă - Bărbătești, Claudiu Bota, Paulian Buicescu-Slatina, Dragoș Călinescu-Drăgășani, Elena Natalia Călinescu-Drăgășani, Nicu Cismaru, ... Cristian Ovidiu Dinică, Ion Drăghici, Adina Enăchescu ... Constantin Maria, Ion Micuț, Gheorghe Rusu, Nichi Ursei, Dan

Mitrache, Elena Agiu Neacșu, Mihai Călugărițoiu, Mihai Popa, Alina Neagoe, Nicolae Nistor, Dumitru Bondoc-cu un studiu interesant despre Constantin C. Popian, Gheoghe Răducan, Violeta Scrociob, Veronica Stan, Maria Turluiianu, Dumitru Sârghe...sunt doar cei pe care i-am întrezărit în sală sau au dat citire gândurilor lor, sau îi cunoaștem din revistele noastre de cultură... La intrarea în bibliotecă, destul de grăbit, am omis să observ desenele în cretă colorată a copiilor din Bibliotecă, de pe trotoare, dar la ieșire am fost chiar fascinați, având mintea plină de poezie și farmec, și nuri poetici!, plimbându-ne pe „Calea Cosmogoniei” (în fața Bibliotecii) și „Ulcioara Utopiei”-asta chiar ne-a dat gata! pe laterala ei... Fantezia copiilor nu cunoaște limite! Pe www.culturarsmundi.ro, Video Arhiva puteți vedea cuvântul Andraei Badea de la acest interesant spectacol-lansare de carte...

Simion PETRE

ÎNTOARCEREA ÎN TIMP A FIULUI, CU UNELE COMPLETĂRI LA OCUPAREA BASARABIEI ȘI BUCOVINEI. PRIMUL REFUGIU DIN 1940

Lorin CANTEMIR

(Urmare din numărul trecut)

(Ne cerem scuze pentru greșala din numărul trecut unde în loc de Lorin Cantemir a apărut Florin Cantemir)

Nici vorbă de cafea sau ceai chinezesc ca să nu mai vorbim de ceai rusesc, în magazine se găseau o mulțime de produse înlocuitoare a pro-

duselor tradiționale denumite suragate, cum ar fi: în loc de unt margarină din soia, în loc de cafea naturală, cafea din cicoare sau năut la care peste ani și ani am revenit ca români trăitori într-o republică socialistă, când cafeaua naturală era înlocuită cu faimosul „nechezol”. Istoria într-un fel se repetă!

Cu toată aglomerația din dormitoarele lagărului, dormitoare dotate cu paturi duble, suprapuse, probleme speciale de

sănătate nu au fost. Problema cea mai delicată era a celor bătrâni care se mișcau cu greu și aveau probleme de natură igienică. Din când în când mai apăreau și păduchi, dar situația era în general ținută sub control. În general starea de civilizație și tradiție nu a fost neglijată.

Cu bilet de voie se putea ieși în oraș pentru plimbări și vizitarea magazinelor, care nu duceau lipsă de produse, dar afectate de regimul de război și de lipsa

importurilor din Africa și Asia. Astfel în lipsa bumbacului și a lânii s-a introdus celofibra, care avea la bază deșeurile din lemn. Celofibra pe bună dreptate a fost precursora fibrelor chimice sintetice. Cum era și tradițional pentru alimentația teutonică, pâinea nu era la mare căutare. Ea era restricționată și se vindea pe cartelă pe bonuri de 25 de grame, fiecare cetățean primea lunar un anumit număr de bonuri și cumpăra după necesități și

posibilități. Toți erau convinși de necesitatea raționalizărilor și de corectitudinea lor și n-am auzit niciodată cetățeni care să fie nemulțumiți sau să protesteze. Era prețuită ordinea și disciplina și respectarea acestora în mod riguros și egal pentru toți. Oamenii nu se simțeau păcăliți, trași pe sfoară. Nici nu le trecea prin cap o asemenea posibilitate. Fiind de vîrsta copilăriei eu eram atras peste limite de produsele destinate copiilor.

Magazinele germane erau pline cu obiecte pentru copii. Mai toate cărțile pentru copii aveau o grafică deosebită, pline de imagini foarte frumos colorate așa încât chiar dacă nu le citeai îți făcea plăcere să le răsfoiești, toate cărțile te atrăgeau să le cumperi, să le ai. Erau cărți de povești, ca acelea ale fraților Grimm, sau descrieri ale unor realități, sau de aventuri.

Alături de acestea era o varietate impresionantă de creioane și crete colorate cu care puteai desena pe hârtie sau mai simplu și economic pe tăblițe de sticlă mată, prelucrată prin fluorizare de pe care puteai șterge desenul cu simplitate și ușurință. Mai mult, sub sticlă puteai pune diferite desene pe care, prin copiere, căpătai deprinderi de desenare. Dar cele mai atractive și ademenitoare obiecte erau jucăriile pentru băieți. Epoca soldaților de plumb era deja depășită. Locul lor fusese luat de soldații de ghips colorat, care imitau mai bine realitatea. Costând foarte ieftin, ei reproduceau cu foarte mare fidelitate toate tipurile de unități ale armatei germane, inclusiv muzica militară, răniiți, transmisioniștii, mitraliorii și celelalte unități. Cu ușurință puteai avea în miniatură un regiment complet cu toate armele și unitățile, inclusiv bucătăria de campanie, spitalul, doctorii, infirmierele, comandantii. Puteai să te dotezi cu o lume de ghips din care să nu lipsească conducătorii Germaniei naziste. La fel de atrăgătoare erau jucăriile metalice, în majoritate copii ale echipamentului militar german. Mai toate erau prevăzute cu mecanism cu arc, care se încorda cu cheițe tubulare pătrate, jucării care se deplasau singure, dintre care ași aminti faimoasele „unterseeboot” ale Kriegsmarine sau, mai pe românește, faimoasele submarine germane din seria „U” ale marinei de război, jucărie care plutea la suprafață și se deplasa cu ajutorul unei elici imerse! Avioane de bombardament sau vânătoare de tip Fiesellstorck sau Heinckel, tancuri Tiger, cu turelă rotativă cu mitraliere și tunuri care trăgeau făcând scânteie, diverse tunuri de câmp sau cu tragere lungă la care unghiul de înclinare al țevii se putea regla și care trăgeau cu capse și se puteau roti pe afet. Toate aceste jucării prin grija pe care o aveam pentru ele, prin ordinea cu care le aranjam și mă jucam cu ele, imitând realitatea sigur că într-un anumit fel mi-au dezvoltat niște deprinderi dar în nici un caz cele războinico-militare. În ceea ce privește viața din lagăr, trebuie să subliniez, clar că nimeni nu ne-a obligat la nimic, la nici un fel de activitate sau muncă. În același timp o viață fără activitate nu este de suportat. Cât de cât ceva trebuia făcut, mai ales pentru cei ce erau obișnuiți cu munca și cu unele preocupări.

Stând aproape un an în lagărul-tabără sărbătorile de iarnă și cele pascale ne-au

prins în această localitate. Ele nu au trecut neobservate, și cât au permis condițiile s-au făcut pregătirile de Crăciun, cu brad și ornamentație specifică. Copiii au primit un supliment de mâncare și ceva dulciuri iar de Sfintele Paști au avut chiar o masă specială. În ambele cazuri s-au resimțit profund atmosfera de sărbătoare, apropiată de cea de acasă.

În ceea ce privește activitatea de întreținere și asigurarea vieții cotidiene în lagăr, în pofida tuturor aparențelor ea presupunea o serie de activități administrative-birocratice și de activitate organizatorică legată de primirea, depozitarea și utilizarea alimentelor. Au fost cazuri când conducerea lagărului a apelat la voluntari de ajutor. Printre aceștia s-a aflat și tata, care știind limba germană a ajutat la o serie de activități birocratice, dar nici mama nu s-a lăsat mai jos ajutând bucătăresele. Drept recompensă, copilul, Lorin a primit niște suplimente alimentare foarte bine venite.

Un moment de încordare a fost și acela în care refugiații au trebuit să declare dacă doresc să se întoarcă în România sau preferă să opteze pentru Germania. Majoritatea au preferat să se întoarcă acasă, dar au fost și din aceea care au preferat să rămână. Se pare că aceștia din urmă aveau unele probleme acasă.

Astfel G. Cârsteanu, de orientare „legionară” a preferat să rămână, în timp ce soția lui și cu cei doi fii s-au întors în România cu toate că soția era de etnie germană. Unul din fii a intrat după război ca student la Facultatea de Electrotehnică din Iași. Într-o vacanță de vară, fiind la mare s-a înecat misterios și inexplicabil foarte aproape de mal, până la balize!

Erwin Klein cu soția au rămas în Reich și din câte știu Erwin s-a înrolat ca voluntar în armată, iar la sfârșitul războiului a fost luat prizonier de armata americană. Au fost momente grele pentru Tucuța, care fiind casnică nu avea mijloace de trai. Cu toate că era absolventă de facultate, s-a încadrat la popota unei unități militare americane, ca ajutor de bucătăreasă. Situația s-a îmbunătățit atunci când Erwin, după verificări a fost găsit curat și eliberat. Întors în civilie a devenit profesor la Haltern, un orașel la cca. 40 km de Stuttgart și a cumpărat o casă spațioasă dar modestă, dar inima sa se pare că nu l-a uitat pe tata. Așa se face că după ce Republica Socialistă România a stabilit relații diplomatice cu R.F. Germania, a făcut tot posibilul să-l găsească pe tata, ceea ce s-a întâmplat în 1975 când Erwin a venit cu Tucuța la București unde s-au întâlnit cu tata. La plecare i-a invitat în Germania în care scop i-a lăsat banii necesari de a fi prezentați autorităților române la solicitarea vizei de ieșire pentru țările din Vest.

Tata a amânat efectuarea formelor pentru obținerea vizelor iar eu nici astăzi nu știu motivul, pare ceva curios, pentru că tatei îi plăcea să călătorească. Fapt este că înainte de 1980 Erwin a decedat datorită unui cancer, iar tata a renunțat să mai plece. Dar, mai mult, m-a îndemnat să plec în locul lui. Cu acordul Tucuței mi-am făcut formele pentru viză și în vacanța de iarnă din 1982 am luat avionul TAROM spre Berlin. De acolo cu trenul am ajuns la Haltern. Tucuța trăia singură cu toate că fiul ei născut la Cernăuți trăia, dar separat și în altă localitate. În discuți-

ile pe care le-am avut cu Tucuța mi-am mărturisit că inima ei de mamă îi spunea că Winfried - fiul ei - nu este adevăratul ei fiu, care după cum credea ea i-a fost schimbat din neatenție la nașterea în spitalul din Cernăuți. Tucuța era profund preocupată de această impresie instinctuală. Îmi spunea că acest fiu al ei nu are nimic comun cu nici unul din soții Klein, dar își ducea cu demnitate și înțelepciune crucea dramei, pe care și eu o intuiesc adevărată. În puținele zile pe care le-am stat la Haltern m-am străduit să-i umplu singurătatea, de care nu se plângea dar o apăsa. Suferea tolerabil de stomac, dar tratamentele prescrise nu prea aveau efectul scontat. Eu am folosit prilejul sosirii la Haltern pentru a vizita centrele universitare apropiate și a-mi cunoaște personal colegii de preocupări, știuți doar din lucrările lor științifice. Toți au fost atenți și amabili cu mine, față de un coleg care vine dintr-un răsărit dubios. Un moment special a fost vizita între două trenuri a orașului Wuppertal, dezvoltat în lungime de cca. 40 km. Era ceva similar cu situația Reșiței și a Bârzavei, dar într-un spațiu mult mai îngust și mult mai lung. Din lipsă de spațiu tramwaiul-tren a fost construit pe o structură de tip portal peste râu, pe care se montaseră șinele vehicolului. Era primul tren aerian din lume construit în 1914 și care cu unele îmbunătățiri funcționa și în 1982 cu bune rezultate. Tramwaiul-tren era atârnat de șine și nu incomoda pe nimeni. Singura lui deficiență era că toată structura construcției fiind metalică era suficient de zgomotoasă atunci când tramwaiul circula, dar prea deranjant nu era. M-am întors acasă îmbogățit cu o complexă experiență utilă pe care în măsura posibilului am încercat s-o aplic. Din păcate cel mai trist a fost faptul că simptomele Tucuței s-au dovedit a fi un cancer necruțător ca și a lui Erwin, care cine știe, probabil s-a sfârșit și acest fir, care ne mai lega de Cernăuți și refugiu. Dar istoria rămâne istorie. Ea nu se rupe niciodată. Se pot termina doar ramuri ale ei. Sunt niște reguli legate de istorie, reguli pe care ori le știm dar le ignorăm. Sensul și traseele colaterale ale istoriei reprezintă, aspectele cel mai puțin evidente ale civilizației. Dar mai mult, ceea ce cunoaștem în cele mai multe cazuri este la „primă vedere”, de primă cunoaștere, determinată de sursele de informație, de onestitatea, corectitudinea și neutralitatea lor. Cine este cât de cât interesat de istorie, poate constata cel mult ori paradoxuri sau evoluții contradictorii. Astfel pe de o parte asistăm la o îmbătrânire, depreciere a informațiilor, o „uitare” a lor, o neglijare sau chiar deconsiderare, iar pe de altă parte, din spații și cuvinte nebănuite ies la suprafață fapte și lucruri necunoscute. Datoria tuturor este să le facă cunoscute astfel încât să poată fi adăugate la moștenirea trecutului, pentru a fi mai bine înțeleasă în spiritul adevărului pur, nepărtinitor. Și astăzi mă gândesc de multe ori la familia Erwin Klein, la Tucuța și la neîmplinirea ei maternă?! care curios! parcă îi lovește mai mult pe oamenii de bună credință și onești decât pe răii și pe creaturile detestabile. Poate lumea noastră a fost greșit gândită de la început! În ceea ce mă privește, am relatat ceea ce am știut. Astfel părinții mei l-au prezentat pe Erwin

Klein ca președinte al comisiei de repatriere a etnicilor germani din orașul Cernăuți. Dacă a fost așa sau altfel din punct de vedere oficial nu pot să spun, dar cert este că acest om era cunoscut și ascultat de membrii comisiei, de cei care stăteau pe scaune. Eu nu am auzit niciodată vorbindu-se în familie sau în grupul refugiaților din Cernăuți, din lagăr sau ulterior despre Herbert Mayer, cel pe care îl pomenește academicianul Vatamaniuc. Bănuiesc că această informație a obținut-o de la cineva. Tot ce am relatat eu este de la „prima mână”.

În memoria mea Erwin, salvatorul, era un prezentabil, simpatic, amabil, de bună credință, gata să te ajute și să-ți întindă o mână salvatoare. Cel puțin în problema refugiuului și a strămutării prin Germania consider că memoria copilăriei nu m-a păcălit. De altfel am verificat-o după cum voi relata în continuare. Astfel ceea ce mi-a mai rămas în memorie despre Gleiwitz se referă la magazinul „Magazinul universal”.

O clădire mare cu mai multe etaje, aflată în centrul orașului. Prin fața ei trecea o linie de tramvai care cobora pînă la o apă curgătoare mare pe care o trecea pe un pod după care făcea o curbă spre dreapta, după care urmărea malul unui râu. Ulterior am aflat că era Oderul, astăzi Odra. Linia mergea așa pe o distanță probabil de 110-200 metri, după care făcea o nouă curbă de data aceasta spre stînga. Din acest loc începea o nouă stradă care cred că astăzi, după unele investigații se cheamă Chorzowska, iar la începutul ei pe dreapta se află biserica astăzi romano-catolică, urmată de clădirea mănăstirii. Eram sigur că prin fața lor trecea tramwaiul. În anul 1976 vara fiind la Cracovia, cedând unui impuls care venea din adâncuri m-am hotărât să vizitez localitatea Gleiwitz-ul astăzi Gliwice și să încerc singur să recunosc locațiile și zona fostei tabere-lagăr. Desigur, timpul și războiul puteau să schimbe multe datele problemei. Am ajuns la fața locului, am reperat mai întâi clădirea fostului magazin universal care mai era în picioare. Mai exista și linia de tramvai așa cum mi-o aminteam, drept pentru care am folosit-o ca ghid. Am luat-o pe jos încet, pentru a-mi stimula și verifica memoria. Din fericire orașul nu părea să fi suferit prea mult din cauza războiului. Am coborât, am traversat Odra și m-am văzut ajuns în zona căutată. După câteva ezitări, și treceri succesive prin fața locației căutate, am recunoscut-o. Am intrat în clădire care era în reparații. Am urcat la etajul I, la fostul nostru dormitor unde am găsit muncitori constructori cu care am schimbat câteva cuvinte spunându-le despre rolul pe care l-a avut mănăstirea pentru refugiații români.

Cu sentimentul regretului nostalgic al timpului trecut, dar cu bucuria unei dorințe realizate și a verificării unei memorii fără distorsiuni majore am părăsit pentru a doua oară Gleiwitz-ul. Prima dată a fost după Sărbătorile de Paști petrecute în sala de mese a taberei-lagăr din Gleiwitz, când pentru copii a venit „Iepurașul Pascal”. Între timp lucrurile din țară au început să se miște cu toată indiferența guvernanților. Se pare că la români este o boală cronică. La 1 martie 1941 Cercul Bucovinenilor din București înființează un birou al refugiaților din Germania, care începe să lucreze pentru a demara pregăti-

rile pentru aducerea din Germania a strămutaților. La 14 mai 1941 se formează o comisie din care fac parte Gheorghe Vântu, Constantin Zappa și Aurel Moraru. Comisie care a început să facă demersuri oficiale pentru repatriere. S-au luat în discuție două tabele nominale de persoane, care urmau să fie repatriate în prima etapă. Tabelele conțineau 701 și 800, în total 1501 persoane. După toate probabilitățile cele două tabele liste, au fost la baza primelor două transporturi de refugiați care au avut loc în luna iunie 1941 prin folosirea unor motonave germane de tip fluvial pe traseul Viena, Budapesta, Belgrad - Calafat - primul transport și cu punctul terminus la Giurgiu la al doilea transport. După toate probabilitățile aceste prime două transporturi au avut loc până la atacarea URSS la 22 iunie 1941. Ulterior ceilalți români care - nu fuseseră transportați oficial au revenit acasă cu mijloace proprii. Statisticile oficiale spun că până în 1943 s-au întors din Germania 8217 persoane. Plecarea primelor două transporturi a fost precedată de o regroupare a refugiaților. Astfel refugiații din Gleiwitz au fost mutați în locația Mittelsteine, aflată la cca. 180 km mai la vest și la cca. 80 km sud de Breslau - astăzi Wrocław. La Mittelsteine am stat într-o clădire mare, în afara localității și care se părea că fusese anterior un conac sau sediul unei mari proprietăți. În spate era un mare iaz, iar prin apropiere curgea o apă. Astăzi localitatea se numește Scinawka Srednia și se află în mijlocul unei zone deluro-montane și împădurite.

Localnicii din satul aflat la câțiva km de locația noastră, erau mari meșteri ai utilizării lemnului sub diverse forme. Astfel eu mai păstrez o sticlă pentru șnaps - o băutură tare, sticlă introdusă într-un corp de lemn care reprezenta un localnic cu nasul roșu și burduhănos ca un adevărat băutor de bere. După o perioadă relativ scurtă am fost urcați în tren cu care am parcurs cca. 400 km până la gara fluvială a Vienei, unde ne-am urcat pe o motonavă, cam înghesuiți, dar fericiți că vom ajunge acasă. Era o zi caldă și frumoasă. După o oprire scurtă la Budapesta ne-am continuat drumul pe Dunăre în jos spre Belgrad, ajunși aici în rada portului se mai vedeau ieșind din apă coșuri de fum, catarge și chiar parțial, corpuri de nave distruse în timpul luptelor de ocupare a Iugoslaviei, care avuseseră loc în luna aprilie. La 17 aprilie 1941 armata iugoslavă capitulase. Următoarea oprire și ultima a fost la Calafat, când am coborât pe pământul României. Odată cu debarcarea au răsuflet ușurați și marinarii germani.

Vasul fusese încărcat la maximum, Dunărea încă nu era foarte sigură, iar pasagerii români mai gălăgioși și dezordonați nu prea înțelegeau de disciplină și ordine. După unele formalități de frontieră ne-am urcat într-un tren cu destinația București, unde am poposit câteva zile la familia lordăchescu, părinții soției fratelui mamei Eugen Cernăteanu - fost Grimalschi. Apoi după ce tata a umblat pe la o serie de comisii și autorități ne-am urcat într-un tren de Suceava, unde, la Burdujeni ne așteptau bunicii de pe tată, Natalia și Eudoxiu Cantemir și fiica lor, sora tatei Viorica - Vica, căsătorită Dracinschi, soția doctorului Wenceslau, care în calitate de director de spital la Burdujeni locuia într-o spațioasă locuință de serviciu și ne putea găzdui cu ușurință. Între timp începuse războiul sfânt de eliberare a pământului românesc abandonat cu lașitate și trădare de personajul de operetă Carol al II-lea. La 22 iunie 1941, generalul Ion Antonescu care avuseseră succese și în timpul primului război mondial, proclamase ceea ce se aștepta „Ostași, treceți Prutul!”. Dînd dovadă de multă motivație, abnegație, hotărâre și mobilitate surprinzătoare și neașteptată, care au surprins inamicul, unități ale armatei române în zilele de 3 și 4 iulie se găseau de o parte și alta a Cemăuțiului în partea lui de sud, astfel ca în ziua de 5 iulie 1941 brigăzile 1 și

4 Vânători intră în oraș eliberându-l. Manevrele de mișcare rapidă și neșteptată a armatei române au surprins atât armata roșie cât și pe locuitorii venetici, care au părăsit în grabă orașul. Semne ale acestei părăsiri grabite le-am găsit atât în apartamentul nostru de pe strada Gheorghe LAZĂR cât și în apartamentul bunicilor, de pe o stradă apropiată, strada Isopescu, nr. 10.

După eliberare, Cernăuțiul a revenit la o viață normală într-un timp foarte scurt. Astfel la 14 iulie 1941 apare primul număr al ziarului „Bucovina” cu sublinierea că era ziar de afirmare românească. El a apărut cu regularitate într-un mare număr de exemplare, cca. 70.000 până în martie 1944 când s-a primit ordinul de evacuare. Din redacția ziarului menționez pe directorul Ion Munteanu, pe primul redactor Ilie Mandiuc și pe redactorii Dragoș Vitencu și Traian Cantemir. În această calitate tata avea o legitimație de liberă intrare la toate cinematografele, pe care subsemnatul a folosit-o intens. În toamnă școlile s-au deschis normal, iar eu am devenit elev în clasa I-a a școlii primare „Gheorghe Tofan”, unde până în martie 1944 am absolvit primele 3 clase primare. Nu pot încheia fără a consemna două aspecte particulare ale perioadei petrecute la Gleiwitz. Ducându-se într-o zi într-o plimbare la Katowitz, aflat tot pe malul Odrei și mergând agale pe mal, părinții, împreună cu alți refugiați care ne întovărășeau, vorbeau suficient de tare în limba română. Trecând pe lângă un grup de localnici aceștia ne-au admonestat spunându-ne că în marele Reich se vorbește limba germană și nu poloneză. Tata a replicat și le-a spus că este limba română, iar ca urmare nemții și-au cerut scuze și au plecat mai departe.

Prezența refugiaților în Gleiwitz nu a trecut neobservată de localnici. Cum repatrieri s-au făcut și dintre locuitorii Basarabiei acest ținut nu era nici prea bine știut și nici prea bine localizat așa încât prin localnici se vorbea despre refugiați ca despre niște „est araben” sau chiar „west araben”? dar acest lucru nu a fost de natură să ne prejudicieze șederea în Gleiwitz.

Schimbarea raportului de forțe de pe frontul de est cu deplasarea continuă a liniei frontului, într-o retragere așa zis strategică până pe linia Iași - Chișinău, au pregătit și favorizat armistițiul de la 23 august 1944 prin trădarea regelui Mihai, de fapt trădarea mareșalului Antonescu.

Subsemnatul ca participant direct la etapa istorică mai sus amintită, recunosc că am înțeles unele lucruri cu întârziere și anume că:

- Libertatea și Independența nu se negociază, ci se apără!

- Trădarea este oricum ai judeca-tot trădare! Din păcate această metodă de conducere este tot mai des folosită. Justificările și explicațiile nu țin de cald. De bază se pare a fi politica faptului împlinit. O întrebare însă mă chinuie de mult timp, la care nu am putut răspunde mulțumitor. Dacă în iunie 1940 am cedat fără luptă Basarabia și Bucovina de Nord justificând acest lucru prin incapacitatea armatei române de a opune așa zise teribilele forțe rusești, cum se face că numai după un an aceeași armată, preponderent română a eliberat prin luptă cu armata roșie pământurile cedate pe tavă rușilor. Nu numai atât, dar și cel mai nevolnic strateg știe că este mult mai ușor să-ți aperi propriul teren pe care-l cunoști în avantajul tău, decât să-l cucerești, situație în care trupele atacatoare ar trebui să fie de cel puțin trei ori mai numeroase ca să fie sigure de victorie. Desigur toate acestea sunt valabile dacă nu intervin acțiunile subterane, trădătoare. Restul îl propun spre analiză și meditare. Cum se poate deci ca după un an aceeași armată, care nu se putea schimba esențial, considerată incapabilă de apărare devine eliberatoare, victorioasă? Răspunsul meu este simplu, este ceva necurat la mijloc și miroase a vânzare- trădare de neam și țară.

ARHIEPISCOPIA RÂMNICULUI, MÂNĂSTIREA HOREZU, TABĂRA DE CULTURĂ ȘI CIVILIZAȚIE ROMÂNEASCĂ „EUDOXIU HURMUZACHI”

Între 10-15 iulie 2017 la Mănăstirea Horezu, Arhiepiscopia Râmnicului și Institutul „Eudoxiu Hurmuzachi” pentru românii de pretutindeni au organizat o tabără de Cultură și Civilizație Românească la care au participat „discipolii” Școlii Populare de Artă și Civilizație Românească „Ciprian Porumbescu”-Cernăuți- conduși de Iurie Levciuc, pentru a doua oară în zona noastră, în mai puțin de două luni, cu celebrii săi copii interpreți canto... Amintim cititorilor noștri că la Târgul de artă „Cocoșul de Hurez”, Horezu 1-2 iunie 2017, o delegație de artiști copii, din Ucraina (Cernăuți și Hotin), au participat la vestitul târg de ceramică, între ei, aflându-se și primarul Hotinului care împreună cu primarul Horezului au semnat înfrățirea orașului Horezu cu Hotin, eveniment prezentat pe larg de publicațiile noastre, dar și video pe Cultura Ars Mundi (on line)-Video Arhiva. De această dată Iurie Levciuc a însoțit o delegație de douăzeci de tineri (24 cu instructorii de la Cernăuți) membrii ai Școlii Populare de Artă din Cernăuți-arte vizuale-din care patru micuți erau interpreți canto. Pe parcursul acestei săptămâni, recent scurse, tinerii cernăuțeni au făcut un schimb de experiență cu colegii lor de arte vizuale-olărit-horezeni, iar în timpul

liber au cunoscut o parte din minunățiile creștine-așezăminte de cult-din județul Vâlcea. În 13 și 14 iulie redacția noastră i-a însoțit pe participanții la tabără în vizita lor la Rm Vâlcea -Biblioteca Județeană, Muzeul de Istorie, Palatul Copiilor, Mănăstirea Turnu, Mănăstirea Cozia și, în ultima zi, la Mănăstirea Horezu, unde participanții au susținut un spectacol în fața ÎPS Varsanufie, stareța Ambrozie, prelați și monahi, dar și a reprezentanților Institutului Hurmuzachi domnul Nicolae Brînzea-director general adjunct și doamna Zvetlana Preoteasa din cadrul aceluiași Institut. La acest spectacol tinerii participanți la tabără au fost răsplățiți cu diplome și cadouri din partea Institutului Hurmuzachi, Arhiepiscopiei și Mănăstirii Horezu, diplome înmânate de ÎPS Varsanufie... Ca și la celelalte întâlniri la care au par-

ticipat acești copii din fosta Bucovina de Nord, nepoți ai românilor evacuați în 1944 în marea lor majoritate în Oltenia, evacuați din Bucovina de Nord și nordul Basarabiei, evenimentul a cunoscut maximul de emoție când micuții au dat glas cântecelor patriotice românești, desigur, interpretate într-o limbă românească impecabilă! Ne referim aici la Mariana Sava, 12 ani, și la Mikhailo Dascălu, 11 ani, băiețel minune, care, amândoi, au fericit, sentimental, asistența. În plus față de cei numiți mai sus trebuie să amintim contribuția celor care s-au ocupat de petrecerea cât mai plăcută a copiilor din Cernăuți participanți la tabără: măicuțele din cadrul casei de primire din incinta mănăstirii, unde participanții au fost cazați, preotul Gheorghe Găman de la parohia Foleștii de Sus și colaboratorilor săi care s-au dovedit a fi excepționale gazde; desigur, Primăria Horezu care a vegheat din umbră ca lucrurile să decurgă bine în „parohia” și plasa ei; Cătălin Sîiulescu-directorul Palatului Copiilor, și, nu în ultimul rând, doamna Ligia Nicolescu, vechi și major colaborator al lui Iurie Levciuc și, care, în mai puțin

de un an a reușit atâtea performanțe în colaborarea dintre Horezu și Cernăuți!

Iată unul dintre cântecele interpretate de copiii din Cernăuți și care se potrivește foarte bine cu aniversarea din 2018, centenarul Marii Unirii de la 1 Decembrie 2018, și, care ar putea fi unul din imnurile anului 2018:

SUNTEM ROMÂNII MEREU

Suntem români mereu
La bine și la greu
Pe-acest pământ de mii de ani,
Noi am trăit ca frații
Alături cu Carpații
Și n-am dus lipsă de dușmani,
Dar crunt ne-a fost destinul
Tot alungând străinul
Pe-acest pământ de mii de ani.

Refren:
Dumnezeu e sus

Locu-aici ne-a pus
Cu dealuri, cu munți, cu șes,
Cu văi și cu lunci
Și cu ape dulci
Dumnezeu ni l-a ales.

Tu Românie Mare
Privește către soare
Vezi, lăcrimează cineva?
O pasăre răpită
Cu forța și rănită
E sora Basarabia,
Și dulcea Bucovina
Tot plânge și suspină,

Dar Dumnezeu ne va salva.

Refren ...

Ardeal de peste munți
Pe tine te vor mulți
Tu ești al nostru, nu al lor,
Ardeal cu mândru nume
Cu oameni cu renume
Înconjurați de tricolor,
Ardeal inima-mi spune
Al nostru vei rămâne
Ardeal ești al românilor.

Refren ...

Noi vrem acest pământ,
Nu vrem nimic mai mult
Și nu dorim rău altuia,
Avem ce nu au alții
Hai să trăim ca frații
Și să ne iubim Patria,
Să nu ne-mpartă alții
Hai să trăim ca frații
Și să ne iubim Patria.

Refren ...

Simona Maria Kis

VASILE GAVRILESCU: „ERADANA”

Cărțile lui Vasile Gavrilescu sunt lovitură peste fețele noastre trăitori postbelici într-o țară care a pus mai presus obiectivul „boborului” decât pe cele ale omului ființă unică și singulară, dar și colectivă, în comunitate. În asemenea situații cine a trecut neglijând particularitățile decadente ale comunismului leninist-stalinist, bine că a trecut. Nu-i rămâne acum decât să constate la 27 de ani de la așa zisa libertate și capitalism întârziat și neisprăvit, că, în viață, nu rămâne decât munca arzândă, creativă, să salveze omul în viață! și, nu societatea, politica sau și mai rău, un stat nenorocit departe de naturalitatea conviețuirii după logica și filosofia speței umane. ...Lovituri pentru viețile noastre fiindcă nu am sancționat niciodată, în trecut, pe imbecilii puși să conducă munca de partid, de sindicat, de ODUS, toate adevărate pierderi de timp sau de democrație siluită, pentru că am acordat cele convenite muncitorilor nemeritând, și țăranilor așisderea, profesorilor și învățătorilor... Fără familie, acum, de mult nu mai existam ca nație... Familia și strada, biserica, prietenii adevărați, sunt singurii capabili de a da educație și libertate.

În atare cazuri grele, cum este și cele ale acestei țări, salvarea nu poate veni decât din partea marinarilor și aviatorilor, constructorilor de case și străzi sau a celor care se ocupă de industriile lor. Ale minorităților care-și cunosc bine păsurile și care se bucură de orice victorie împotriva majorității...

Oamenii sunt foarte urâți în intimitatea lor fiindcă plăcerea este deasupra binelui și răului, și ea ține de natural. Deci artificiozitatea este dat deoparte. Urâtul și frumosul aparțin acțiunii omului component al comunității, care, de cele mai multe ori, nu cunoaște adevărul...

Cartea apare în 2005 la Editura Sitech, Craiova, și, ca și celelalte apărute până la această dată are grafica copertii semnata de Nușa Gavrilescu, care i-a devenit soție în 1985, la Paris; și, căreia, cu permisiunea dumneai, în acest material, îi vom încerca un portret stilistic, plastic.

Partea întâia, „Alexandru”, medic militar, locotenent, pleacă pe front după ce se căsătorise cu Corina. Face frontul pe sectorul de răsărit, de Reântregire, într-un vagon spital, printre răniți...Imaginea Corinei îl tulbură permanent... „Ce poate fi mai frumos pe lumea aceasta decât o femeie frumoasă într-o grădină de bucurii nesfârșite? (...)

Bucuriile inimii nu pier odată cu timpul. Ce ni s-a dat vom păstra. Este dreptul nostru la nemurire.” Cade prizonier și

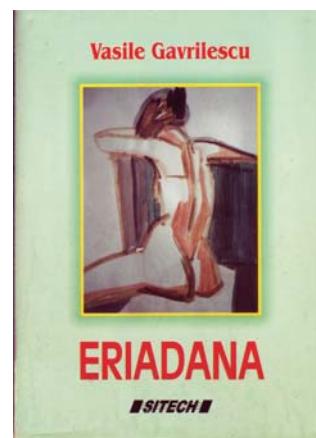
este victima, pentru prima dată, unui sex cu mai multe ruseice deodată (care i-au legat testiculele pentru o erecție mai sănătoasă)-vajnice partizane. Scenă memorabilă de orgie sexuală... „Apoi și-a spălat tesiculele dureroase, umflate și membrul cu pielea jupuită, arsă, învinețit de mușcăturile atâtor femei care trecuseră peste el posedându-l animalic.” Intră în lagărul de prizonieri, din Rusia Sovietică, sud-est de marea de Azov. Un eveniment deosebit are loc în acest moment, februarie 1944, rușii încercă să convingă prizonierii să creeze un corp de armată care să lupte pentru „eliberarea patriei” (Regimentul “Tudor Vladimirescu” n.n)!... Ca și Petre Gheorghe-Govora, când Justinian Marina i-a propus („- Hai cu noi” n.n) să mergă cu el la Patriarhie, în 1946, Alexandru refuză să se întoarcă în țară în cadrul aceluia regiment... („- Tocmai... hai cu noi Alexandre!”) format înainte de 1944 și care cucerește România (Basarabia și Bucovina) în 25 martie 1944 și o eliberează de sub jugul fascist! Astfel Alexandru este internat, deportat, într-un lagăr din Urali, la Ciornaia. Aici îl întâlnește pe Crabul, prieten din copilărie și cu care va evada în 1955!...și va ajunge la Constanța în 1956... Unde îi așteptau... rușii, sau, mai rău, cozile de topor românești, țigani parveniți și angajați în Securitatea statului înființată în 1949, odată cu înființarea uniunilor de creație (muzicală, literară și plastică). Vedeți, Securitatea am desființat-o după 1989, dar Uniunile le-am lăsat, le-am proliferat prin zeci de filiale județene, având mai mult nevoie de artiști decât de muncitori, ingineri, doctori și țărani!... În fond, revoluționarul scriitor Vasile Gavrilescu (colossal ca dimensiune spirituală din întreaga literatură română, postbelică, poate, chiar, unicul!), și-a propus în scrierile sale după 1985 și 1990: să demonstreze falsă democrație din perioada comunistă, a României, și falsul politic, recrudescența comunistă după 1990!... Cel care îl anchetează pe Alexandru, în 1955, este colonelul Eustațiu, șeful Securității Constanța, ca mai toți din acea perioadă, care au preluat puterea, țigan educat în cizme staliniste și criminal; v-a milita pentru ca judecătorul de la Tribunalul Constanța (căpitanul care-i propusese locotenentului Alexandru să intre în Regimentul T Vladimirescu) să-i dea 20 de ani de muncă silnică, pușcării în care va muri fără să o mai vadă pe Corina și cei doi copii care i se născuseră între timp, gemeni, și pe care-i proiectase în permisia din 1943...

Partea a doua, „Corina” este povestea plină de lumini și umbre a celui de-al

doilea personaj principal al cărții, soția lui Alexandru; frumoasa Corina, care pentru a scăpa de persecutarea evreilor (din neamul cărora făcea parte) sau categorisirea de nevastă de ofițer dușman al statului sau al tovarășului Stalin, se “depravează” în brațele (și sub acoperirea) tovarășului colonel Eustațiu. Însă cea mai nemernică acceptare a noilor timpuri, nu putea fi decât îndepărtarea celor doi copii din casa tatălui lor, locotenentul Alexandru, din 1955, pentru 20 de ani, fiind arestat ca făcând parte dintre cei mai periculoși dușmani ai Uniunii Sovietice și al Statului Român...Deși personajul Corina este până la cunoașterea lui Eustațiu unul dintre cele mai agreabile, fizic și moral, după acest contact cu dezagreabilul colonel devine un personaj odios, tot ce era bun, la superlativ în ea, transformându-se în tot ce este mai imoral și nefiresc... desigur, în sex! Urmează pagini de reală “destrăbălare” sexuală pe care amatorii de asemenea scene (specifice celei de a doua lumi a realității noastre, ascunsă), nu se pot declara decât la superlativ, satirificându-i. Narratorul Gavrilescu ne convinge că este mai sănătos pentru noi să cunoaștem realitatea, așa cum este ea, decât să o vorbim pe la colțuri, și să o considerăm de două categorii: una ca fiind a noastră și cealaltă ca fiind a altcuiva... Nimic mai fals și Vasile Gavrilescu se desfășoară cu aceleași calități literare ale stilului său nemaîntâlnit: text în același timp poetic-prozaic și filosofic!...de mare calitate! demonstrându-se ca un adevărat artist al condeiului. - Cui să-i trebuiască banii matala porumbița mea, floare de cais? Cui să-i trebuiască? De averi spurcate cine se atinge moare, îngerul meu. Așa să cunoști matala vorbele mele de femeie bătrână care am văzut și cunosc câte ceva din lumea aceasta. Și pe urmă... mie nu-mi datorezi nimic, așa să știi. Iar pe Crab să faci bine să-l lași în apele lui. Nu te cunoaște, nu-l privește cu cine te culci matala pe perina de mătase la noapte asta de vine iar eu nici ca să-i spun: nu trebuie că n-am de ce.

Toate cu rostul lor, fiecare la rândul lui și toate câte sunt trecându-se una cu alta spre înțelesul lumii acesteia.”

Partea a treia, „Eustațiu”, tratează la

fel de realist și elegant literar personajul Eustațiu, colonel de securitate în fruntea Securității Statului în Regiunea Constanța. 1949-1955 o perioadă suficientă pentru ca o coadă de topor îndoctrinată în comunismul stalinist (cititorul ar trebui să citească și „Caragiale se pupă cu Stalin” de Ștefan Dumitrescu, cel care a scris „Delirul vol. II”) să fie capabil în a corupe, atrage, o femeie din fosta intelectualitate, interbelică, soție, fără să știe, de martir al neamului românesc! cea mai frumoasă femeie din Constanța, care ajunge să-și îndepărteze copiii de la sânul ei și să-i lepede în orfelinat diferite! pentru a deveni nevastă de prim securist al orașului. Câte rușini de acest gen nu s-au petrecut după 1947, chiar după

1944! Vasile Gavrilescu își încununează excepționala și nemaivăzută operă, lucrare de geniu, cu Oscarul oferit de nimeni, premiu, ca și Nobel, nepermis de cineva, din România, până în 1990...Nici o notă-mi din parte, pe manșeta cărții, mai deosebită, în afară de cea intrinsecă de scârbă!

Părțile a patra și a cincea, „Ovidiu” și „Eriadana”, ar completa acest tablou de familie, mai însemnat postbelic. Credem că se subînțelege și care arată peripețiile de toate genurile prin care trec cei doi gemeni ai locotenentului Alexandru căsătorit cu frumoasa Corina. Și în acest roman al lui Vasile Gavrilescu faptele personajelor au corespondență în realitate, cu fapte și întâmplări din viața autorului, față de celelalte cărți-exceptând „Liliacul”-Eriadana trimițând la nume fictive, dar și la locuri...pentru prima dată, nominalizate!... Așa cunoaștem mersul geografic și temporal al personajelor reale, singulare și colective: Alexandru, Crabul, Yasmina...armata română, armata sovietică, Marea de Azov și Munții Urali. Notăm și câteva saga întâlnite în cele câteva părți: „Dacă oamenii nu au ce le trebuie, se înjură între ei” (Lipsa este mama neânțelegerilor n.n)... „Rușinea, mizeria, sărăcia și neputințele sunt doar câteva dintre (...) umilințele câte pot să vină pe rând întrăinând-o” (viața n.n). Să amintim aici mottourile care însoțesc capitolele, rarități poetice, de această dată, dându-l exemplu pe cel al părții a cincea „Eriadana”: „Corul inimii tale orfeline: copila care nu plânge./mărgăritarele lacrimilor în suflet adună...”

O carte a cărei subiect impresionează descriind sau aducând în actualitate o lume trecută, românească, postbelică, prin ea însăși o crimă a umanității prin

care s-a cultivat devenirea generației în opinci și bocanci descleiați la vremea respectivă în care noii conducători au profitat de moartea sau dispariția temporară, aplicând apoi crima-cu mii de morți-a

foștilor capi de familie, familii de intelectuali, oameni de cultură, lipsindu-i de averi și de soții în interesul personal, nemeritat, și constituind o nouă clasă de mijloc, burghezie de care nu scăpăm nici

acum...la aproape 30 de ani de la revenirea a unui inedit interbelic...

Ce lume este aceasta pe care o descrie Vasile Gavrilescu, una la fel ca a tatălui meu, căruia evreul argat din gospodărie

i-a spus pe 19 martie 1944: - Chir Vasile, pleacă, căci mâine voi fi numit primar! Da evreu, căci dacă ar fi fost țigan de pe malurile Oltului i-ar fi făcut ceea ce i-a făcut Eustațiu lui Alexandru!...

Csaky E POE

NUȘA GAVRILESCU, COLEGA NOASTRĂ DIN 1970, DE LA ARTE PLASTICE

Ce scriu aici despre talentata pictoriță, care în 1985, la Paris, a devenit soția lui Vasile Gavrilescu este pură fantezie, până la a-i critica opera, alfel, ușor de înțeles! O singură dată am întâlnit-o, în august 2017, când mi-a făcut cadou o pictură de-a ei, cea de a doua, dându-mi-o Ligiei Nicolescu... A doua cunoaștere directă (de fapt prima) a operei Nușei Gavrilescu s-a produs prin intermediul cărților ilustrului scriitor și luptător împotriva comunismului, Vasile Gavrilescu, care au început să apară în edituri după 1992; și, care, toate, au copertile ilustrate cu lucrările ei... Dintr-o mie de lucrări de pictură, în acuarelă, în mod sigur le-aș recunoaște pe cele produse de Nușa Gavrilescu... Nu știm dacă Nușa a fost colegă cu noi la Institutul de Arte Plastice „Nicolae Grigorescu” din București, în anii 1970-1971, când lucram ca ucenic la sculptorul Constantin Lucaci și

funcționam ca audient la râvnitul Institut, dar, linia desenului, tușa pictoriței, acum trăitoare în Urșani, seamănă ca două picături de apă cu linia, deci stilul de desen,

al lui Lucaci, dar și al celui predat la orele de crochiuri din Institut, de ce nu, linia unui Tonitza, Pallady, Petrașcu sau, mai ales, cea a lui Iosif Iser! Ocupându-se de

trupul uman, figurativ, stilizat, în acuarelă, Nușa Gavrilescu nu seamănă cu nimeni, nici măcar cu cei care au exersat în Cadri-later, cum ar fi Medi Wechsler Dinu...Tablourile în acuarelă ale Nușei Gavrilescu sunt de dimensiuni mari și se compun din câteva linii, tușe de culoare, păstrând trăsăturile crochiurilor care preocupau studenții anului I de la Institut, dar și pe marii artiști ai timpului care înaintea lucrărilor serioase făceau o schiță-schemă a tabloului viitor. Pentru neștiutori, „crochiurile” însemna o probă de admitere la Institut, se preda pe parcursul anului I, și se desfășura cu un model uman-nud-pe estradă, care își schimba poziția din zece în zece minute... Nușa trăiește singură între pisicile și câinii ei (așa sunt oamenii iubitori de viață-iubesc animalele), la Urșani, și, și-a pregătit locul de veci lângă mormântul lui Vasile Gavrilescu, amândoi fiind alături de osemintele lui I.G. Duca și ale Nadiei Duca!... Ce întâlnire, după ce arc colosal al timpului!

cickirdan

O ANIVERSARE DE CINCIZECI DE ANI, UN COLONEL REZERVIST POET, UN POET ȘI IUBIREA LUI...DE ATUNCI!

Ligia NICOLESCU

Marți, 22 august.

Aflu că pe 24 august, la liceu se vor aniversa 50 de ani de la absolvirea liceului a promoției anului 1967. Și generația mea.

Miercuri, 23 august.

Aparatul de fotografiat lipsește de la locul lui. Îmi caut disperată reportofonul, pe care îl aflu în altă parte decât unde era de obicei. Fără aparatul de făcut poze sunt moartă. Caut să cumpăr dar nu găsesc nicăieri. Vezi, acum în Horezu fotografiile se fac cu telefonul. Mie nu-mi place.

Joi, 24 august.

Intru în criză de timp. La ora zece deja se strânseseră grupuri- grupuri în fața clădirii liceului. Întâlnirea era programată pentru ora unsprezece. Eu încă nu am cu ce mă duce la interviuri. Apelez în ultimă instanță la un tele-fon „smart” și mă duc acolo. Doamna doctor Zăvoianu, persoana care polarizase acțiunea, încerca să așeze grupurile după listele din cataloagele de atunci. Se vedea cât-colo că nu era ușor, bucuria revederii antrenând participanții într-o mișcare browniană veselă, cu nenumărate îmbrățișări și pupături. Au fost 5 clase a XI-a, fiecare cu câte aproximativ 30 de elevi (ohoo!). Din foști 150 se apreciază că au venit cam 70. Se intră în amfiteatru la ora 11. Amfiteatrul se umple la refuz. Mulți! Este ultima generație cu 11 clase, din care 4 clase de liceu. Următorul an liceul a avut 5 clase, până în clasa a XII-a. Din aceeași generație fac parte și eu. Noi am dat trei rânduri de examene până la absolvire: întâi „Elementara”, pe atunci singura obligatorie, adică I-IV. Absolvire și admitere în clasa a V-a. Urma gimnaziul, care devenise obligatoriu între timp, cu clasele V-VII. La

sfârșitul clasei a VII-a se dădea examen de absolvire. Intrarea la liceu era condiționată de un examen sever de admitere Până am terminat noi liceul, învățământul de 11 clase devenise și el obligatoriu.

Din diverse motive personale eu am ratat această aniversare care s-a derulat la liceul pe care l-am absolvit și- mi propusesem să n-o ratez măcar pe aceasta. Tot fiindu-mă după câte cineva, ratez intrarea „ oficialilor” și rămân pe-afară. Patruliez în fața ușii amfiteatrului. -Să intru, să nu intru?... De-odată ușa se deschide și directorul actual al liceului iese pentru o clipă întrebând ceva. Apoi întors către mine mă îndeamnă: -Haideți, ce mai stați?

Intrăm amândoi. După cum văzusem, sala era tixită. Directorul îmi face semn cu ochii către o bancă aflată după ușă, unde mai era un loc, singurul din toată sala, celelalte două fiind ocupate de doi bărbați. Mă așez. Se strigă în continuare cataloagele...

Clasa a XI-a A. Dirigintă Ionescu Lemne Ileana. Mă uit curioasă împrejur, mă acomodez cu personajele. La catedră îl văd pe dl. profesor Brutaru, matematică, pe dl profesor Rădulescu, tot matematică, actualul director al liceului, dl ing. Vladu Aron, pe dl profesor Terteci cel tânăr, fiul. Rotesc ochii prin amfiteatru și zăresc mulți prieteni, și mai mulți cunoscuți.

Catalogul se strigă în continuare; nu mai pot urmări atentă șirul persoanelor care se ridică în picioare strigând „prezent!”, din pricina gândurilor care mă îndeamnă spre aduceri-aminte despre cei prezenți de care mă leagă amintiri, ca și despre cei dispăruți pe care i-am întâlnit.

.....
- Persu Constantin!
- Prezent! Inginer miner, însurat, copii, nepoți... Cunoscând tonalitatea glasului, am

ridicat ochii din hârtii. Da, era Costică, Persu, fostul meu coleg de servicii de la Intreprinderea Minieră. Intre noi sunt peste douăzeci de ani în slujba cărbunelui și peste treizeci de prieteni-e. Mă uit la el, ca toți ceilalți și văd un bărbat zămbitor, care pare că duce ușor cei șizeci și ceva de ani, care a albit puțin, ai cărui ochelari cu lentile fumurii purtați în interior sugerează o oarecare deficiență de vedere. Ce nu se vede și nu se poate arăta este cumplita dramă pe care a trăit-o acest om în timp. Inginer miner de subteran, datorită meritelor profesionale avansează în funcție ca inginer șef la minele Cerna. O gravă afecțiune la ochi, un fel de implozie îi scade vederea, până aproape de zero. Intră în mină totuși dând soluții după cum îi este descris fenomenul în cauză, după cunoștințe și după intuiție. În mină una din cele mai respectate și uzitate calități este intuiția. Calitățile morale și cunoștințele determină minerii după 1989, să-l aleagă director. În tot acest timp alături de el a stat soția lui, Jeni. Pentru el și pentru copiii lor s-a luptat Jeni Persu peste zece ani cu boala cea grea, pe care a învins-o. Cea mai stenică prezență, cea mai veselă ființă, cel mai bun prieten pe

care l-ar fi putut avea cineva în drumul prin lume, i-a stat aproape lui Costică zeci de ani. Părea că nimic nu poate să doboare acest cuplu, până când..., până când Socotitorul bucuriilor și necazurilor socotește că au avut destul și, încep tragediile: în primăvară sunt anunțați ca fiul lor, singurul băiat, plecat în Anglia la muncă, a suferit un accident mortal. Greu este să treci peste nenorocirea asta și când se petrece lângă tine, dar când trebuie să-ți aduci pruncul zdrobit de peste mări, când tatăl nu vede, iar mama este o mână de om scăpată de boala cea grea, fără rude (Jeni este din Deva acolo unde este și fata lor). Au trecut și peste asta dar pentru Costică scenariul dramei trebuia să continue. Jeni ajunsese la capătul puterilor și într-o noapte s-a dus „dincolo” să se odihnească. Așa a găsit-o Costică dimineața, dormind, pentru totdeauna...A făcut și pentru Jeni cele creștinști de despărțire și a rămas apoi orb, singur, într-o casă la țară pe-un pripor de deal, cu vecini la sute de metri depărtare (să strigi nu te-aude nimeni). Și totuși, uite, Costică povestește zămbind...

Catalog...

-Tariu Mircea !
- Prezent !

Dintr-un capăt de bancă se ridică un bărbat cu un aparat ajutător de mers, cu o cârjă. Scund, cu o barbă colilie cochec în-
treținută ca și părul bogat și elegant tuns, răspândind un aer de eleganță completă, căutată și frumos purtată.

- Sunt medic veterinar la Vâlcea, asta mi-am dorit și asta fac. Termină cuvântarea repede, ca și când toate s-ar fi derulat cum ar fi trebu- it să fie...Îi cunoșteam tatăl foarte bine, implicit pe el. Cumva amuzant, într-o discuție cu nea Jan Tariu, fost avocat bun al Horezului, am aflat ca fusese coleg de facultate, la „drept” cu tata, la Cernăuți și mai apoi la Iași. Nea Jan mi-a povestit despre Mircea, ar fi vrut, după cât de buni prieteni au fost el cu tatăl meu, să fim ca frații și noi, eu cu copiii lui...Mi-a povestit despre accidentul de mașină al lui Mircea, despre oase frânte, despre vieți frânte, despre vitejia de a merge mai departe, cum a făcut el, venind aici peste două mii de kilometri croindu-și altă viață „de la început”. Mă uit la Mircea Tariu și mă întreb: oare câte începuturi poate avea o viață de om?... Mă trezesc rugându-mă: - Doamne, nu-mi da mie roaba ta!! Și totuși de câte ori poți sau ți-e dat, sau, dacă ți-e dat de câte ori poți s-o iei de la capăt??

Dar catalogul, ca și viața merge mai departe...

- Tănăsescu Ion
- În America, răspunde sala.
- Terteci Ion!
- Prezent! Răspunde sala. Filmează fiul său. Hohote de răs. Lăsând camera de filmat jos, profesorul de informatică al liceului face o plecaciune tatălui din sală, la rândul său tot profesor, de matematică la Slătioara

Catalog...

- Tomescu Georgică!

...

- Tomescu Georgică! Este strigat din nou, cu oarecare frică.

- Trăiește! Strigă sala. E profesor de sport aici la liceu, e însurat, n-are copii și lipsește ca de obicei. Hohote ușurate de răs din sală. Nu-i de șagă! Cred că cel mai așteptat cuvânt astăzi va fi: „Trăiește!”

Brusc gândurile zboară către casa în care a copilărit Georgică, casă vecină mie de douăzeci de ani, casă rămasă acum tristă și goală după ce s-au prăpădit bătrânii lui. Nenea Georgică, tatăl fost aviator după cum ne povestea, un om uscățiv, serios, respectuos. Tanti Lena, mama, un firicel de femeie care părea că plutește pe deasupra când trecea strada și care tot timpul tremura de vreo frică iminentă de ceva...

Catalog strigat în continuare:

- Vameșu Ioana,!

- Prezent!

Iată că sala are o idee: se cer și se comentează din mulțime amănunte picante, revelatoare, amintiri din viața de liceu de atunci.

- Da? Bine!!!... Vă aduceți aminte că anul acela a fost primul an de profesorat al domnului Rădulescu? Noi aveam 18 ani, dumnealui avea doar 23!! Să nu cumva să negați, fetelor, că n-ați fost îndrăgostite de el!!

Toate am fost!

Din mână în mână circulă o poză de grup cu elevi de liceu. Undeva, pe rândul din față un tânăr frumușel foc zâmbește în obiectiv. Lămuriri:

- Peste un an a fost diriginte!!! Diri-ginte la liceu la 23 de ani! La a XI-a, acum pare de necrezut. Care din tinerii de azi ar asculta de un diriginte de doar 23 de ani? Atunci era normal, cum normal era și să nutrești în

secret o dragoste pentru el, o duioasă dragoste de liceu, de atunci, cu ușor parfum de gutui și mere coapte. Ce ani minunați! Ce responsabilități pe umerii lor! Ce rezultate obținute în viață, apoi! Suficient să te uiți pe listele de catalog a absolvenților cu meseriile declarate. Emoționat, domnul profesor Rădulescu ia cuvântul și rostește ușor gătit:

- Poate uneori, profesorii n-au reușit să se ridice la înălțimea cerințelor copiilor, pentru că...

Restul nu s-a mai auzit. A fost acoperit de o furtună de aplauze.

De undeva, din spatele, din rândul de lângă geamuri se distribuie câteva foi. Directorul primește una, se ridică, părăsește sala câteva momente după care vine cu un teanc de foi tipărite. Tot de acolo de lângă geam se ridică un domn înalt, frumos grizonat, elegant, care cere permisiunea să citească o poezie pe care a scris-o pentru acest eveniment.

Aflu că este domnul Nicolae Diaconu, colonel în rezervă și că la fiecare întâlnire a liceenilor săi, scrie câte o poezie. Directorul liceului împarte fiecăruia câte o foaie cu aceasta. Era tot în clasa „A” aflu că a fost ofițer de armată, Ofițer, înalt, frumușel bărbat, uniformă... câte inimi!!!

Uniformă... și noi am avut uniformă! Iar îmi zboară gândurile spre amintiri. Dumnezeule, ce ani frumoși! Uniforma, cu gulerul apretat și călcat, cochecăria penselor de la piept care dădeau drumul merelor de sîni să se zbată până aproape de zbor la orele de sport sau într-un pas voit-grăbit pentru a putea ascunde la vedere micile sălbăticiuni pitulate acolo, încât până și cel mai naiv gând îi făcea pe băieți să tresalte în visarea cu ochii deschiși spre tainicul ascunzîș... Panglicuța de pe cap care se chinuia zadarnic printre zulfii naturali sau făcuți pe „moațe” să dea o notă rigidă aspectului de adolescență naivă și studiosă ...Ciorapii subțiri (ultra moda era „cu dungă”), peste care la clasă se trăgeau șosetele de bumbac treisferturi, aruncate în mape (erau jinduite mapele) pe după colțul primei case cînd plecam de la școală, ...Matricola cu numărul matricol brodat pe ea pentru identificarea „infractorului”. Matricolă prinsă în copci sau cu bolduri...

Începe catalogul clasei a XI-a B Diriginte profesor Brutaru Ion

- Avram Ion!

- Prezent! Inginer...(tot tacâmul)

Se comentează că este singurul din toți cei 150 de absolvenți care n-a lipsit la nici o aniversare de până acum...

- Avram Letiția! Acum Căzăneru Letiția, Leta pentru prieteni.

- Prezent! Ingineră, căsătorită, de curând soacră, aștept nepoți.

Vecina mea dragă, cei mai buni vecini care pot exista de când stau acolo. Fâlfâit de aripi de gânduri și de amintiri. Acum 20 de ani, când m-am mutat la casă pe strada 1 Decembrie, 23 August atunci, la două case era și este casa familiei Avram, unde locuieră cele trei fete și părinții. Nenea Avram fusese funcționar, (probabil con-

tabil) Avea o mare bucurie: să culeagă pere vâratice dintr-un păr al său și să le vîndă în centru. Leșise la pensie, nu avea nevoie de bani dar se bucura grozav când cumpăra cineva de la el, din perele așezate grămăjoară pe batistă. Vorbea în versuri nenea Avram. Mi-au rămas în minte binețele sale:

- Bună ziua, nene Avrame!

- Sa trăiești că trebuiești!

Tanti Chiva era o femeie slăbuță, harnică, cumsecade. Fetele îi seamănă, tot așa liniștite, blânde, săritoare la ajutorul celor în necaz.

... Catalog:

- Băieșu Rusalina!

- Prezent! Laborant chimist.

- Căpitanu Constantin!

- Prezent!

- Comănescu Lazăr!

- Prezent!

Gânduri...Iunie, vara, 2017. Venirea delegației de români din Ucraina, Cernăuți, condusă de profesorul Iurie Levic. L-am vizitat la Slătioara pe domnul Dinu Săraru noi cernăuțeni, alăturat nouă domnul scriitor Petre Cichirdan. La domnul Săraru era în vizită domnul ministru de externe Lazăr Comănescu. Acest Lazăr Comănescu...În picioare s-a ridicat un om de statură medie, jovial, îmbrăcat lejer, cu o cămașă „cazual” și cu o pereche de blugi-bluejeans perfect normali nu „de fițe”, un om atât de normal încât orice încercare de discuție cu emfază ar fi distonat atât de mult încât ar fi eșuat lamentabil în defavoarea interlocutorului domnului ministru Comănescu.

Iurie levic, Directorul Centrului Cultural Bucovinean din Ucraina, ne povestește o întâmplare: undeva într-o vamă, domnia sa a fost acuzat de ceva grav, contrabandă. Fără să-l cunoască personal, întâmplându-se a fi exact persoana în drept să ancheteze și să dispună acolo, domnul ministru Comănescu l-a ajutat, cerând urgentarea cercetării cazului și astfel exonerându-l de acuzații. Acum a avut ocazia să-i mulțumească. Fapta bună are recunoștință onorantă.

...Catalog: altă clasă a XI-a D. Dirigintă Giuroiu Tamara

- Cârjan Iulia ! Acum Dincă Iulia.

- Prezent

... Gînduri:

Explozia cazanului de aburi de la centrala termică de la fabrica de lapte. Devastatoare, explozia a sfărtecat cilindrul de oțel, transformându-l într-o șarjă de foc ce a măturat totul din jurul cazanului lăsând pe jos morți și răniți. Una din persoanele grav rănite a fost Iulia care s-a întâmplat a fi acolo. Cei de la Salvare au luat-o de pe jos pe Iulia în pătură. La spital au refăcut-o din bucăți. Cred că a suferit peste zece operații. Ce mare e Dumnezeu!

...Catalog: Clasa a XI-C, diriginte Jidoveanu Olga.

- Diaconu Gheorghe !

- Prezent !

Diaconu Gheorghe, medicul meu de

familie, prietenul meu, o prietenie aproape soldățească, de 37 ani...Șantierul Berbești, Coltești, Alunu în anii 80-90 lucrau la cea mai înaltă „tensiune”, într-un ritm înfiorător de literalmente zi-lumină, adică 8 ore iarna, 10 ore primăvara și toamna, și 12 ore vara. În acest ritm deveniseră un rezervor nesecat de accidente de muncă, de la cele minore până la mortale. Eram șef de lot la Berbești. Pe șantierul meu s-a produs un accident foarte grav care s-a soldat ulterior cu deces. Nu știu cum și de ce, dar aproape toate accidentele erau primite de dr. Diaconu. Și pe acesta tot el l-a primit. Venisem cu accidentatul. Dr. Joe i-a acordat primul ajutor apoi, fiind prea grav ne-a redirijat spre Vâlcea. Culmea este că azi, 24 august 2017, la 35 de ani de la accident (7 feb.1982) vorbind despre asta, dr. Joe și-a amintit și cele mai mici amănunte. Ce memorie, ce doctor!!!

Se ridică în picioare, salută reverențios și mucalit cum îi e felul, spune două trei vorbe și dă să se așeze. Sala îl incită. Nici domnul prof. Butaru nu tace:

- Ai uitat întâmplări! Vrem întâmplări! Ai uitat? Întrebă domnul Butaru.

- Doamne! Da cum aș putea să uit, de exemplu, că ne-am prezentat la școală pentru clasa aXI-a cu 25 de lei și cerere de intrare în CA P?! pentru că altfel nu mai pupam „maturitate” Vă aduceți aminte? Că erați diriginte la B? Hohote spumoase din sală. Se strigă mai departe catalogul:

- Govoreanu Ion! De la B!

- Prezent! Medic veterinar, căsătorit, doi copii...

...Gânduri... 2008 sau 9? nu mai țin bine minte, când? De parcă asta era ultimul lucru pe 8

care nu-l aveam, ne pocnește Gripa aviara. Horezu intră în zona contaminată. Nebunie, păsări ucise mai mult sau mai puțin prin gazare. Mascăți pe drumul spre Vaideeni la biserică stropeau cu dezinfectant tot ce trecea dint-o parte în alta. Mai târziu am aflat mândri de inventivitatea noastră că substanța cu care se stropea era apă pură. Primarul Niță împreună cu doctorul Govoreanu se luptă să oprească nebunia și reușesc.

... Catalog:

- Huidu Mircea!

- Prezent! Jurist.

- Ionete Elena!

- Prezent!

...Gînduri...Ionete Elena, inginer hortigr-zootehnic la TCMM. Am cunoscut-o în 1995. Ce sere avea TCMM-ul! Ce crescătorii de porci! Ce rai de flori era în straturile dintre barăci! Ionete Elena avea grijă de toate acestea care erau mândria gospodăriei TCMM-ului. Căsătorită, un copil...Își aduce aminte că pe lista clasei figura la cei cu specialitatea „tractoare”...

...Catalog:

- Jianu Maria!

- Prezent! Inginer agronom.

-Manea Vasile!

-Prezent! Profesor matematică.

-Mănăilă Marin!

-Prezent! Inginer.

-Motoi Aurel!

-Vulpașin! Vulpașin! Vulpașin! Strigă sala, scandându-i porecla arhicunoscută și neuitată, rîd iar în hohote toți, unde este Vulpașin?

-Prezent! Tehnician.

Și, iar noian de amintiri povestite presărate cu râsete...

.... Catalog:

- (nu rețin numele de fată dar aflu

(continuare în pag.12)

COMUNICAT DE PRESA 13 septembrie 2017

Institutul National de Cercetare-Dezvoltare pentru Inginerie Electrica ICPE-CA, in parteneriat cu Colegiul National de Informatica Tudor Vianu si Liceul Teoretic International de Informatica Bucuresti, cu sprijinul Ministerului Cercetarii si Inovarii, a organizat a IV-a Sesiune de comunicari stiintifice a tinerilor olimpici.

Sesiunea s-a desfasurat la sediul ICPE-CA si a fost deschisa de Directorul General Dr.ing. Sergiu Nicolaie care a vorbit despre eforturile Centrului pentru Initierea Tinerilor in Cercetare Stiintifica Alexandru Proca de a sustine si pregati, prin efort propriu, tinerii cu inclinatie catre domeniul

stiintific.

Totodata, invitatul de onoare dl. Prof. Alexandru Mironov a subliniat importanta stiintei, cu precadere in domeniul spatial unde s-au reusit progrese semnificative, ca de exemplu dezintegrarea corpurilor trimise in spatiu.

Lucrarile prezentate au atins aspecte precum: celule de biocombustie cu microorganisme fotosintetizante, retele inteligente pentru transportul energiei electrice, studiul lipidelor cu aplicatii in MEMS si in transportul medica-

Lucrarile sustinute in cadrul sesiunii au fost bine apreciate si tinerii au fost incurajati sa persevereze in cercetarile demarate prin Centrul Alexandru Proca din cadrul ICPE-CA.

BIROUL DE PRESA ICPE-CA

INVENTICA

mentelor, studiu experimental privind unele aspecte in microchirurgie, apa verde, actuator electrochimic programabil pentru controlarea pH-ului in mediu lichid prin distributia automata de baza sau acid.

CALĂTORIE SPRE PERSEIDE

Adam JINARU

Tăcute în trecerea lor, rapide în zborul pe cerul nopții, îndepărtate în neclintirea antică a înaltului, "stelele căzătoare" au fascinat oamenii dintotdeauna, iar această fascinație i-a unit, dincolo de spațiu, timp, și de istorii. Cerul înstelat al nopții era atât de impasibil, de rece, de îndepărtat, încât ploaia de stele părea să-l aducă, într-un sens, mai aproape de lumea noastră. Se spune chiar că poți să-ți pui o dorință când vezi o "stea căzătoare", lucru datorat probabil credinței populare în faptul că dorința poate fi ceva atât de diafan, încât scapă acestei lumi și, odată încărcate cu dorințele cuiva, "stelele căzătoare" le poartă spre alte lumi, unde pot fi împlinite. Ele apar din adâncimile nevăzute ale cerului, brăzdează pentru o secundă bolta, și se întorc în aceleași adâncimi. Semn al efemerității, dar totodată al speranței.

"Perseidele", cea mai recentă ploaie majoră de "stele căzătoare", a avut loc în luna august a acestui an, și a atins un vârf de intensitate în nopțile de 11 spre 12, respectiv 12 spre 13 august. Era așteptată în jur de 80-100 meteori pe oră [1], observați în cele mai favorabile condiții: în afara orașelor, în locuri cât mai întunecoase, cu un cer senin și lipsit de Lună. Denumirea se trage de fapt de la constelația unde par să își aibă sursa "stelele căzătoare", iar aceasta se numește radiant. Radiantul apare ca o regiune restrânsă, din cauza efectului asemănător perspectivei din pictura renescentistă: traiectoriile paralele ale "stelelor căzătoare", care au aproape aceeași viteză, par să se unească într-un singur punct, asemenea șinelor de tren privite în adâncime, pe un teren drept, fără curbe, pe distanțe mari. Rar se observă meteori chiar în radiant, ci preponderent la un unghi de aproximativ 40 de grade față de radiant. Astfel, radiantul Perseidelor este constelația Perseu [2], după numele eroului din mitologia greacă, fiu al lui Zeus, care a reușit, cu ajutorul zeilor, să-l ucidă pe Medusa cea cu șerpi în loc de cap și care putea să pietrifice pe oricine o privea direct în ochi.

Cele mai importante stele ale acestei constelații sunt Mirfak (Alpha Persei), cea mai luminoasă stea a constelației, de 5000 de ori mai luminoasă decât Soarele [3], și Algol, cu o proastă reputație în rândul anticilor, cunoscută drept "steaua Demon", sau "Capul lui Satan": este chiar ochiul Medusei! Are strania proprietate de a-și schimba intensitatea luminii (Medusa clipește!), fiind numită "stea varia-

bilă". Acest fenomen are loc deoarece sistemul este compus de fapt din două stele de luminozități diferite, iar la fiecare aproximativ 2 zile, 20 de ore și 49 de minute, steaua de intensitate mai scăzută trece prin fața celeilalte, producând o eclipsă pentru aproximativ 10 ore; intensitatea luminii observate atinge un minim, apoi sistemul își recapătă strălucirea [4,5].

Cum se formează "stelele căzătoare"? Ele par să provină dintr-o anumită constelație, ca un mesaj de undeva de departe, din marele necunoscut silențios al Spațiului... Din păcate nu este așa, dar probabil și din fericire, o să vedem de ce! Sursa lor este de fapt o cometă, care, în trecerea sa periodică prin regiunile fierbinți ale sistemului solar, eliberează particule de praf

de dimensiuni asemănătoare unui bob de nisip. O cometă este compusă din formațiuni de rocă, praf și gheață (care poate să nu fie doar apă, ci și gaz metan, amoniac și alte substanțe volatile). Atunci când trece pe lângă o stea, gheața se transformă direct în gaz (proces cunoscut sub numele de *sublimare*), datorită căldurii transmise de steaua respectivă, iar particulele de praf sunt eliberate, și lăsate în urma cometei. Pământul trece prin acest vâl de praf interstelar - particule denumite *meteorizi* - iar prin frecarea cu atmosfera, la viteze între 15-65 km/s (limita inferioară fiind de 10 ori mai mică decât viteza unui glonte foarte rapid) acestea devin incandescente, iar aerul ionizează. Acest fenomen luminos, cunoscut de noi ca "stele căzătoare", poartă numele științific de *meteori* [2]. Așadar proveniența lor este modestă, dar cât de spectaculos este totuși acest fenomen! Atunci când meteorii au o luminozitate ridicată, aproximativ egală cu cea a lui Venus (Luceafărul), se numesc *bolizi*. În cazul Perseidelor, cometa răspunzătoare de "toată mizeria" este cometa Swift-Tuttle cu un nucleu lung de 26 km, descoperită în anul 1862 (dar observată și înainte de câteva ori), independent de Lewis Swift și Horace Parnell Tuttle [6].

Fundația Calea Victoriei din București - organizație binecunoscută de promovare a culturii, prin cursuri cu experți în domeniul artelor, istoriei, științelor și religiei - a organizat o ieșire în afara Bucureștiului pentru observarea Perseidelor, în noaptea de vineri spre sâmbătă, 11-12 august. S-a stabilit un punct de întâlnire, de unde am plecat cu mașinile personale pe autostrada Soarelui. Mașinile adunate acolo prevesteau nu întâmplări fantastice, ci mai degrabă pregătiri pentru curse ilegale de mașini! Și, într-un sens, pregăteam urmărirea nu unor curse de mașini, ci de bolizi astronomice!

Ajunși undeva în câmp, lângă localitatea Fundulea, am fost avertizați să nu folosim niciun fel de lumină (poate doar cea roșie de slabă intensitate), ca să se obișnuiască ochii cu întunericul. Deasupra noastră se deschidea, impunătoare, Calea Lactee, care brăzda transversal cerul nopții, ca un nor consistent, disipat, cu nervuri și concentrări neștiute de materie... Priveam, ca atâția înaintea noastră, de la capătul galaxiei, de pe un braț al său, restul Căii Lactee, în fața căreia rămâi fără cuvinte. Ni s-a spus că acum 40-50 de ani se putea observa Calea Lactee chiar din centrul Bucureștiului, și poate, în general, din centrele tuturor marilor orașe. Luminile oamenilor încă nu acoperiseră luminile cerului! Mă întreb dacă acest fapt nu a avut niciun impact asupra modului în care oamenii construiau orașele și clădi-

rile: după o zi împlinită de muncă, răsplata meditativă a nopții este cerul maiestuos înstelat, cu toată măreția zdrobitoare a Căii Lactee! Te simți mic, fiind parte în același timp din ceva mai mare, mult mai mare, și atunci arhitectul construiește clădiri mai mici, mai cochete, care să nu sfideze cerul. Sau, din contră, dorește să-l cunoască, să se apropie de el?

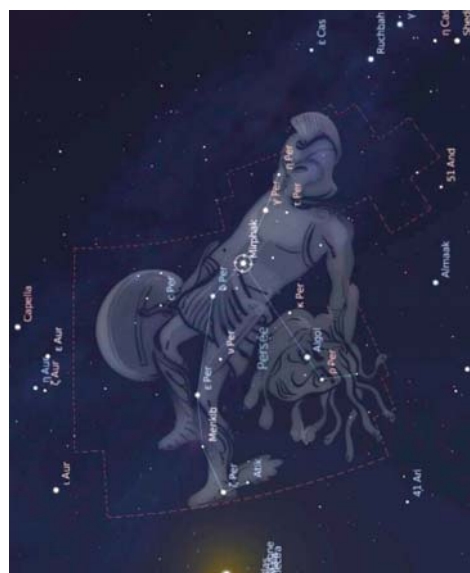
Lectorul cursului a fost Adrian Sonka, coordonatorul Observatorului Astronomic "Amiral Vasile Urseanu", București, care a adus o lunetă și un telescop. În așteptarea Perseidelor - greu de urmărit cu luneta sau telescopul - am făcut alte observații astronomice: steaua Vega, un roi de galaxii, o nebuloasă sub forma unui nor îndepărtat, Saturn cu metalicele sale inele aurite... Din păcate, în câteva ore de observație a cerului, întinși pe pături în mijlocul câmpului, am observat doar 10-20 de meteori.

Următoarele întâlniri ale Pământului cu praful granular interstelar al cometelor Halley și Tempel-Tuttle vor fi în octombrie (21-22 octombrie, cu un maxim de 30 de meteori/oră în condiții ideale de observare), Orionidele, respectiv în noiembrie, Leonidele (cu un maxim în perioada 16-18 noiembrie, cu aproximativ 10-15 meteori pe oră). Însă următoarea ploaie substanțială de stele se va înregistra în luna decembrie - Geminidele - cu un maxim de 60-80 de meteori/oră, în nopțile de 13-14, cu bolizi! [2]

De această dată, observațiile noastre au fost sărace datorită faptului că Luna, răsărită devreme, în jurul orei 23:00, a acoperit constelațiile Perseu, Andromeda și Casiopeia cu o peliculă lăptoasă de lumină, făcând foarte dificile observațiile fenomenelor de intensitate mai scăzută, cu ochiul liber. Oricum, ne-am răzbunat și mai ales îmbunătățit - privind Luna prin telescop și lunetă, și am reușit să capturăm, urmând indicațiile lectorului (doar cu telefonul mobil!), câteva imagini destul de reușite ale satelitelor pline de cratere, dar de o stranie, stralucitoare, debussyană frumusețe!

Referințe:

- [1] <http://www.astro-urseanu.ro/perseide.html>
- [2] <http://www.astro-urseanu.ro/meteori.html>
- [3] https://en.wikipedia.org/wiki/Alpha_Persei
- [4] <http://web.archive.org/web/20030705115540/http://www.aavso.org/vstar/vsots/0199.shtml>
- [5] <http://ualr.edu/tv/2014/10/15/a-demon-in-the-dark/>
- [6] https://en.wikipedia.org/wiki/Comet_Swift%E2%80%93Tuttle

Constelația Perseu

Perseide

Luna

SFÂNTUL CUVIOS PAFNUTIE – PÂRVU MUTU, PRIMUL PICTOR ROMÂN CANONIZAT

Arhim. Veniamin MICLE

II

Văzând talentul pictorului Pârvu Mutu, exprimat în frescele de la Câmpulung și Aninoasa, Șerban Vodă Cantacuzino s-a hotărât să-i încredințeze spre împodobire ctitoria sa de la București, Mănăstirea Cotroceni. Construcția începută în 1679, în primul an de domnie a lui Șerban Vodă, a fost terminată în anul 1682, prin zugrăvirea celebrului pictor.

Cinci ani mai târziu, în 1687, Pârvu Mutu se afla la Mărgineni-Prahova, unde picta a doua oară, cum singur mărturisește, ctitoria marelui vornic Drăghici Mărgineanu. Din nefericire, nu se mai păstrează astăzi nici un fragment din lucrarea sa de aici.

În jurul anului 1690, spătarul Toma Cantacuzino, fiul lui Matei Cantacuzino și al Ba-lașei, fiica lui Gheorghe vornicul Drugănescu, construiește împreună cu soția sa Maria, fiica lui Udrea Cămărașu, Mănăstirea Poiana, azi biserica „Adormirea Maicii Domnului”. În anul respectiv, Pârvu zugrăvește această mănăstire, dar opera sa nu s-a păstrat. Inscricția din 1839, adevărate că mănăstirea a fost avariata, dată la care survine a treia sa refacere.

Pridvorul bisericii „Adormirea Maicii Domnului” din Filipeștii de Târg, fondată la 1802 de familia Filipescu, păstrează o inscripție care încă cu un deceniu în urma străjuia ruinele bisericii despre care vorbea; era inscripția bisericii zidita în zilele lui Matei Basarab, la vâleat 7150 (1641–1642) de Constantin Cantacuzino vel stolnic cu jupâneasa sa Elena, de Dumitrașco vel stolnic cu soția sa Voica, de Pană logofătul cu jupâneasa sa Preda. Biserica aceasta a fost pictată de la început, deoarece în 1654, Paul din Alep îi admira pictura. În jurul anului 1692, Pârvu Mutu probabil că i-a împospătat pictură, în urma unei restaurări.

La Filipeștii de Pădure, se păstrează biserica „Sfinții Trei Ierarhi”, zidită în anul 1688 de Bălașa Matei Cantacuzino, soția marelui agă Matei Cantacuzino, și fiul său Toma Cantacuzino, o adevărată mărturie despre credința profundă a ctitorilor. Biserica a fost pictată între anii 1688 – 1692 de

Pârvu Mutu, zugravul de familie a Cantacuzinilor, care și-a lăsat amprenta pe toate marile ctitorii ale domnitorilor din această familie. Deasupra ușii de la intrarea în biserică, pe partea interioară, se păstrează semnătura marelui pictor: „Pârvu Mutu zugrav vel leat 7200”, iar în altar, pe peretele de la Proscomidie, a înscris numele ucenicilor săi care au contribuit la desăvârșirea acestei lucrări: „Pârvu, Marin, Andrei, Stan, Neagoe, Nicolai zugrav, alături de numele preotului de atunci Erei (preot din Brașov) Mihail monahul”. Această biserică, datorită frumuseții picturii realizată de Pârvu și ucenicii săi, a fost numită pe drept cuvânt „Voronetul Munteniei”.

În zilele lui Matei Basarab, a fost construită biserica „Adormirea Maicii Domnului” din Călinești – Câmpina, fiind terminată la 25 mai 7154 (1636). Ctitorii ei sunt: Tănase, Tudora, Coce, Iorga vel spătar și Catrina, jupâneasa lui Vasilachi ispravnicul. Deși o inscripție din secolul al XIX-lea arată că biserica a rămas nezugrăvita până în anul 1832, totuși potrivit unei însemnări a lui Pârvu Mutu, astăzi se știe precis că el a pictat această biserică a doua oară.

La Măgureni, în apropierea ruinelor palatului lui Drăghici Cantacuzino, se păstrează biserica „Sfânta Treime”, ctitorită în anul 1671 de Păuna spătoreasa răposatului Drăghici Cantacuzino și a fiului ei. Despre pictura bisericii, C. Bobulescu scria: „După această dată pare a fi pictată printre primele, adică după 1680, numai dacă împrejurări necunoscute de noi nu au hotărât cumva înfrumusețarea ei la timpul arătat de el”. Lista întocmită de Pârvu arată că ea ocupă locul al treisprezecelea, pictura fiind realizată în 1694, cu cheltuiala lui Pârvu Cantacuzino, fiul postelnicului Toma Cantacuzino.

Alt așezământ monahal, Mănăstirea Lespezi, amplasat în pădurile de pe malul drept al râului Prahova din satul Posada, ctitoria lui Pârvu Cantacuzino vel logofăt și a tatălui său Drăghici vel spătar, a fost pictat de zugravul Pârvu, în anul 1694. O perioadă s-a crezut că biserica acestei mănăstiri a fost pictată în 1661, dar documentul din 8 martie 1694 al moșnenilor comărnicieni, prin care atesta că „ajutat-am încă și la zu-

grăveala sfintei mănăstiri cu talere doazeci tot pentru pomeana noastră”, scris de Pârvu Mutu Zugravu, este o dovadă a faptului că pictura acestei mănăstiri era gata la această dată, documentul completându-se întru totul cu însemnarea lui Pârvu de executarea picturii din acest locaș.

Se știe că, în anul 1690, Mihai Cantacuzino a început lucrările de zidire a Mănăstirii Sinaia, angajând meșteri iscusiți din Italia și Dalmația, cum adevăresc unele elemente noi, precum capitellurile de la pridvor. Pentru pictură, spătarul apelează la zugravul Pârvu Mutu. Mănăstirea este sfințită la 15 august 1695, biserica fiind „frumos zugrăvită”. În tinda bisericii mici, o inscripție precizează că zugrăvirea s-a făcut în anul „1795 sept[embrie] 16”. Această însemnare se referă la pictura de la a doua ușă spre altar, căci scenele picturale din tinda bisericii au rămas totuși mărturie a muncii și talentului zugravului Pârvu.

O frumoasă mănăstire cu hramul „Adormirea Maicii Domnului” există la Târgul Râmnicului. Începută în 1691, pentru a înlocui o bisericuță de lemn, ctitorie a lui Constantin Brâncoveanu și a spătarului Mihai Cantacuzino, a fost terminată în 1697. Pictura în frescă a sfântului locaș aparține lui Pârvu Mutu al cărui portret se păstrează la intrarea în pronaos.

În anul 1655, doamna Stanca, mama domnitorului Constantin Brâncoveanu, a reconstruit din temelie, la Mamu, o mai veche biserică de lemn. Ulterior, fiul său, vizitând ctitoria mamei sale, hotărâște să construiască o mănăstire pe măsura rafinamentului și înaltei sale exigențe artistice. Ispravnicii lucrărilor au fost ceaușul Tănase Măldărescu și pârcașul de curte Badea, iar noua biserică, închinată Sfântului Nicolae, a fost sfințită la 1 august 1696. Pentru decorarea ei, a fost ales renumitul zugrav Pârvu Mutu, împreună cu ucenicul său Marin, finalizând lucrarea la 8 septembrie 1699.

Mihai Cantacuzino a ridicat una dintre ctitoriile sale pe locul bisericii de lemn a lui Colțea Doicescu din București. În anul 1714, când Constantin Brâncoveanu și copiii săi sfârșesc tragic la Constantinopol, turcii au scos din locul ei Pisania bisericii Colțea, lăsând în negură data înființării acestui

locaș. Însemnarea lui Pârvu Mutu că, până în ianuarie 1700, zugrăvise „M[ănăstirea] Trisfetitele (Colțea) a Spătarului Mihai Cantacuzino” clarifică pentru totdeauna data de 1699 pentru acest important monument bucureștean. Din nefericire, nu s-a păstrat nimic din fresca lui Pârvu; cutremurul din 1838 a produs bisericii avarii serioase, iar după această dată fiind din nou zugrăvită. În 1871, pictorul Gheorghe Tattarescu re-pictază acest locaș.

Ultima din lista lui Pârvu Mutu este biserica „Sfântul Gheorghe Nou”, ctitoria lui Constantin Brâncoveanu. Ajuns la acest punct al listei manuscrisului lui Ghenadie Pârvulescu scrie: „A zecea biserică Sf. Gheorghe cel Nou din București despre care cronica spune ca s-a târnosit la 29 iunie 1707”. Cum se explică totuși faptul că Pârvu declara că a pictat această mănăstire până la evenimentul din ianuarie 1700? Lucrările de restaurare a complexului de la Sfântul Gheorghe se întreprind în 1671 prin moartea lui Panaiotache Nikusios, marele dragoman al Porții. Sunt reluate apoi în 1695 de Constantin Brâncoveanu. Pisania spartă, adăpostită în stânga pridvorului actualei biserici Sfântul Gheorghe, scrisă de Isar Logofătul, amintește că opera de restaurare a fost încheiată la 20 septembrie 1699. Nu este exclus ca, în cadrul vast al acțiunii de refacere și înfrumusețare a complexului de la Sfântul Gheorghe să fi avut loc și o pictare a bisericii. Cu acest locaș, se încheie activitatea picturală a lui Pârvu Mutu întreprinsă până la căsătoria sa din ianuarie 1700.

La începutul secolului al XVIII-lea, împreună cu ucenicul său Radu, Pârvu zugrăvește pereții Mănăstirii Bordești – Focșani, ctitoria boierului Mănăilă, din anii 1698 și 1699, având hramul „Adormirea Maicii Domnului”. Aici a realizat o pictură de o rară frumusețe, fiind păstrat mult timp și autoportretul său, lucrat în ambrasura ușii înfățișându-l cu un penel și cu o scoică în mâna stângă, paleta vechilor zugravi.

Din nefericire, multe dintre frescele lucrate de Pârvu Mutu s-au pierdut, cum sunt și cele din biserica Mănăstirii Negru Vodă, care au dispărut complet în cutremurul din anul 1802. (Va urma)

ILIE STOICA: FIRUL VIEȚII-MEMORIILE UNUI ÎNVĂȚĂTOR DINTR-UN SAT ROMÂNESC

Emil ISTOCESCU

La Editura Rotipo din Iași, a apărut de curând (vara anului 2017) cartea autobiografică și de memorii sub semnătura învățătorului pensionar Ilie Stoica din Ștefănești Vâlcii, prefațată de prof.univ.dr. Alexandru Popescu-Mihăești, președintele Forumului cultural vâlcean și de ziaristul Ilie Neacșu, fost elev al autorului.

Grație acestui eveniment editorial, categoria literaturii vâlcene cu autori din lumea învățătorimii sătești se adaugă altor două cărți „Școala-vatră sacră de lumină” și „Un altar numit catedră”, autorul, Iulian Constantinescu din comuna Stoiceni, fiind tot învățător, care a absolvit, ca și Ilie Stoica, Școala pedagogică de băieți din Râmnicu-Vâlcea, cu un an înaintea acestuia (1952). Ambii autori au avut șansa de a fi numiți în-

vățători în comunele natale, unde au profesat timp de peste patru decenii această nobilă meserie.

Învățătorul Ilie Stoica, ajuns la venerabila vârstă de 82 de ani, uimește prin agerimea spirituală și prin sănătatea fizică, trăsături dobândite ereditar și prin educație. Cartea sa este o oglindă fidelă a acestor trăsături. Este, în același timp, și un prețios ghid etico-moral, pentru cetățeni, prieteni și cititori ai cărții sale. Vitalitatea și puterea de muncă, iubirea meseriei și a aproapelui, prețuirea obârșiei țărănești, cu o bogată încrengătură de neamuri, rude, prieteni, toate acestea pun în evidență o personalitate excepțională.

Cartea are o structură amplă, pornind de la descrierea comunei și comunității natale, a arborelui genealogic al familiei, a școlilor urmate-în comuna natală, Drăgășani și în Râmnicu-Vâlcea, capitala județului- sau a

multiplelor și variatelor activități profesionale ori cetățenești. O impresionantă însușire de persoane și personaje, membri ai familiei, consăteni, amici, colegi, dă impresia unei epoci moderne, în care autorul, este eroul principal, legat firesc de acest loc mirific și de oamenii săi.

Profesiei de învățător i se rezervă spațiu anume pentru activitatea de la clasă, descrierea excursiilor și taberelor cu școlarii, ca activități specifice, adiacente procesului didactic. Urmând tradiționala chemare a speciei, Ilie Stoica s-a căsătorit în 1958, la vârsta de 23 de ani, cu Ileana Dobre, o tânără, distinsă și harnică moldoveancă, numită asistent medical în specialitatea obstetrică-ginecologie, împreună cu care a traversat ani de împliniri, de satisfacții, pentru ca în 2008 să se bucure organizând festivitatea nunții de aur.

Cei doi urmași ai tinerei familii Stoica,

Nicușor și Dionisie (Doru) au sporit bucuria părinților, aceștia afirmându-se profesional, primul ca ofițer, iar al doilea ca medic. Dispariția neașteptată a lui Nicușor, din cauza unei maladii fulgerătoare, a umbrit dramatic sufletele părinților. Consolarea a venit însă prin existența nepoților.

În paginile rezervate unei prefețe, autorul mărturisește scopul vizat: „urmașii să cunoască viața, experiența, activitatea și învățăturile care se desprind de aici. Viața și activitatea mea au fost marcate de legătura dintre vorbe și fapte”. Se face și o sintetică prezentare a localității natale Ștefănești (așezarea geografică, monumentele istorice și religioase, tradiții culturale, reprezentate, mai cu seamă, de folcloristul Teodor Bălășel care, în 1927, înființa „Tovărășia folcloriștilor olteni”, împreună cu Gh. N. Dumitrescu din Bistrița Mehedinți, cu Nicolaescu-Plopșor și alții, încurajat și vizitat de două ori de Spiru Haret, pentru înființarea Școlii de agricultură, după răscoala din 1907.

(continuare în pag.3)

(urmare din pag.9)

între timp: Teeru Elena), se ridică cea mai frumoasă femeie pe care am văzut-o la laboratorul spitalului, doamna actual Marinescu!

-Prezent! Căsătorită, copii, nepoți...

-Tudor Maria!

-Prezent!

Tudor Maria, acum doctorița Zăvoianu Maria, radiolog la spitalul Horezu. Căsătorită. doi copii, nepoți. Pentru mine personal, doamna Zăvoianu este un exemplu de vitejie: este una din puținele persoane care a scăpat din ghearele unei boli grele. S-a luptat pe viață și pe moarte, și a câștigat. După ce relatează, ca toată lumea, realizările personale, începe să povestească cum a reușit să strângă cei aproape 80 de colegi din cele 5 clase. Ce greutăți a întâmpinat și ce ajutor a primit din partea liceului, apoi, mulțumind directorului Vladu Aron, furată de responsabilitatea momentului, a zilei, împărtășește acestuia nemulțumirile sale cu privire la proastele rezultate ale învățământului atât pe plan național cât și pe plan local. Cu multă condescendență, dl. Vladu încearcă să explice ceva ce încă nimeni nu poate explica, mai mult, nimeni nu poate înțelege, cum ne-am trezit, (dacă ne-am trezit!) în această cădere liberă a învățământului, în ultimă instanță a conștiinței naționale, a valorilor naționale și, mai ales cum încet-încet am înlocuit istoria patriei cu programul TV, galeria de eroi ai națiunii cu „fata de la pagina 5”, valoarea cu nonvaloarea.

Nu pot să nu remarc, eu cunoscând bine cutumele aparatelor de conducere ale unităților, nu pot să nu remarc esența modalității de mascare a insiduoaselor responsabilități într-o situație. Nicăieri, nici pe plan local, nici pe plan regional, cu atât mai mult pe plan național nu există „responsabil” cu....Responsabil nu ca „substantiv” care ulterior poate căpăta valența de subiect, ci ca atribut al unei funcții sau persoane, iar la nivel superior ca adverb al unei acțiuni. Atunci când „Noi” îl înlocuiește pe „Eu” nimeni nu mai răspunde de nimic iar lucrurile merg în continuare glorios spre distrugere. În sfârșit, momentul delicat este depășit glorios, catalogul se strigă în continuare. Începe catalogul clasei a XI-a C. Dirigintă doamna Olga Jidoveanu.

- Furdui Constantin!

- Prezent!

- Nistor Ion!

- Prezent!

- Racheru Gheorghita!

- Prezent!

Acum Golescu Tanța, în vremurile de glorioasă dezvoltare a economiei zonei, Gheorghita-Tanța-lucra împreună cu soțul ei la IRTA. Vasile Golescu era șofer pe una din cursele Horezu-Berbești, dar în acea zi de 8 martie 1983 era în autobuzul TESA doar călător. Ninsese apoi o zi caldă și o noapte geroasă transformaseră șoseaua în patinoar. În „Treapta” autobuzul urcă rudent, șoferul acționând progresiv vitezele. Ajungem în culmea dealului, la Cumpene. Șoferul încearcă să reducă viteza dar schimbătorul de viteze nu mai reacționează. Motorul rămâne blocat în accelerație. Urmează minute de iad. Drumul însuși, având o diferență de nivel mare ar fi accelerat mașina. Acum se adăugă autoaccelerarea continuă. Se efectuează depășiri ca în filme, prin stânga, prin dreapta. Cu claxonul pornit, cu farurile aprinse, autobuzul zbură pe șosea la vale spre iad. Lumea intră în panică. Țipete, urlete, încercări de-a deschide ușile sau de-a sparge geamurile. Atunci Vasile Golescu se repede la motorul autobuzului în spate, ridică rapid capacul

O ANIVERSARE DE CINCIZECI DE ANI...

motorului și cu amândouă mâinile smulge și rupe cablul de accelerație, cablu lițat de cel puțin 6-8 mm diametru, cu peste 20-25 de spire. Motorul stă în sfârșit iar autobuzul se oprește într-un nămete imens de zăpadă de pe marginea drumului. Toată lumea coboară, palidă, pe două cărări, abia ținându-se pe picioare. Fețe albe ca varul se uită una la alta, cu neîncredere:

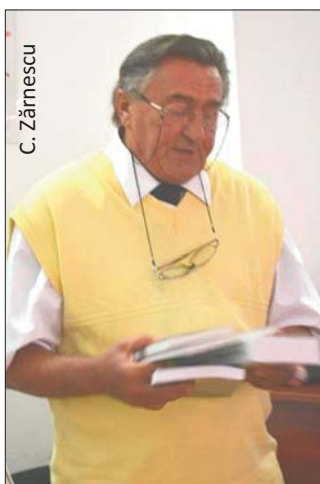
- Trăim, cu adevărat?

A doua zi, în atelierul mecanic, vreo zece șoferi au încercat să rupă un cablu lițat, de accelerație, identic cu cel în cauză. Nimeni nu a putut. Practic nu se poate. Doar adrenalina fricii de moarte poate...

La câteva luni după această întâmplare nea Vasile Golescu s-a prăpădit de diabet și omplicațiile lui cardiace, Tanța alătura fiindu-i până la capăt până în ultima clipă, mi-era drag Golescu. Mi-era drag și Tanța. Erau niște persoane care te obligau să ții seama de bunul simț, de prietenie, de respect, alătura de care nu existau limitele create de

citea istorie și literatură bună. O mai văd pe Tanța prin oraș câteodată. Invariabil mi-aduc aminte de nea Vasile și de acea zi geroasă de iarnă când curajul lui a salvat peste 50 de suflete...

...Din nou mă uită Dumnezeu cu gândurile la « Minieră » și nu prea mai sunt atentă la derularea catalogului. Mă trezesc atunci când aud numele lui Zărnescu, a scriitorului Constantin Zărnescu, nume arhicunoscut mie din zierele

C. Zărnescu

Intol Press-ului: „Cultura Vâlceană”, „Forum vâlcean” și „Povestea vorbii”. Știam că va veni de la domnul director Cichirdan, așa că am ciulit urechile și-am așteptat să văd cine se ridică. Culmea culmilor de surprize: era unul din bărbații care stăteau pe bancă, lângă mine. Când s-a ridicat, încercând să țină în mâini niște cărți și câteva alte tipărituri, i s-au risipit pe jos câteva cărți poștale. Mă uit rapid la el, în timp ce mă aplec să-l ajut la recuperarea celor de pe jos. Un cap mare, interesant, pe care trona neastâmparată o coamă

REVEDERE LA 50 DE ANI

Azi e zi de toamnă, cu soare dulce, blând,
Cu liniște afară, în clase, în suflet și în gând,
Cu pomii îmbrăcați în hainele de aur
De care numai anotimpul acesta-i meșter faur

Cu pași nesiguri, emoție și nostalgie
După cinci ani am revenit cu bucurie
Să văd liceul pe care noi l-am absolvit
Acum cincizeci de ani,
aici adolescența s-a sfârșit.

Ne-am despărțit ca să urcăm al vieții „munte”
Cu greutăți, obstacole, peripeții și alte... multe
Iată-ne azi, ajunși la cota șizeci și opt!
Un mic popas, ne revedem,
și ne-amintim ce-a fost.

Acum cincizeci de ani eram tineri și frumoși
Ne prezentăm acum, cu părul alb,
Cam ofiliți, dar încă arătoși
Să depănăm momente din anii de liceu
De școală și profesorii pe care-i apreciam mereu.

Nu știam atunci, ce înseamnă a fi greu
Abia în anii următori, am înțeles și „eu”,
Că, viața e o luptă și-i neconținută
Iar fiecare „cotă”, cu greu e cucerită.

Viața este un Munte,
pe care-l escaladăm mereu
Cu trudă, cu răbdare, urcușul este greu
Te uiți în jos: prăpastie și stânci,
Nu poți să te întorci,
va trebui să urci!

Atingi cu greu o cotă,
respiri puțin mai greu

Te uiți în sus cu frică și urci
Cu hotărâre s-ajungi, spre „apogeu”
În anii care au trecut m-au năpădit
atâtea gânduri
M-am supărat de multe ori
Și-am ezitat să scriu aceste rânduri

Chiar dacă la număr, ne împușinăm,
Cât suntem pe picioare,
nu ne lăsăm, luptăm!

Dragi oaspeți, și prieteni,
colegi sau camarazi
Vreau să fac aici,
o mărturisire, azi:
Atâta timp cât mai respir
și-mi bate inima în piept
Eu vă stimez
Și-am să vă port la toți respect

Respect și-o amintire dragă
din tinerețea noastră
Respect și stimă
pentru uniforma cea albastră!
Respect și stimă
pentru profesorii ce i-am avut
Devotamentul și interesul
manifestat la dâșii-atât de mult!

Astăzi a fost frumos cu voi,
cu fericirea voastră
Și multă bucurie
la revederea noastră
O vom păstra de-acum

cu noi în amintire
Și vă dorim la toți
lubire, Fericire!
În încheiere să ridicăm paharul
Să alungăm tristețea,
durerea și amarul
Să ne întâlnim cu toții
peste ani și ani
Și să cântăm în cor:
Promoția Horezu 67
La mulți ani!

Col. (Rez.) Diaconu NICOLAE

„inginer” vis a vis de „șofer”. O vreme, după Mineriana 1990 am vândut cărți. Tanța Golescu cumpăra și citea!!! și nu orice, Tanța

de păr, care din când în când se cerea-începea astâmparată cu un gest de mână, devenit în timp, mecanic. De gâtul capului

stăteau agățate două perechi de ochelari (din care una trona pe nas) ochelari care dovedeau, nu atât ei ca atare cât agitația cu care îi tot schimba, că folosea des ochii ce nu mai făceau față, pentru scris și citit, mult mai mult decât pentru deplasarea în spațiul unde se desfășura existența sa. Aparatul auditiv, ochelarii și stângăcia cu care încerca să strângă foile fiind în același timp presat de faptul că îi venise rândul la discursul pe care îl aștepta sala, mă determină să-l ajut „mai cu talent”. Aveam la mine unul din zierele noastre, pe care îl scap din mână peste cărțile poștale. Ne lovim elegant cap în cap, zâmbim unul la altul după ce ne recuperăm victorioși pierderile. Eu iau loc pe bancă, din nou, domnia sa își începu cuvântarea:

- Prezent!... M-am născut la Lăpușata Lădești. După liceu m-am făcut scriitor. Am scris 23 de cărți și peste 210 alte narațiuni... Povestește frumos despre influența Horezului asupra sa, despre liceu, despre viață...Dintr-o dată cere să facă un anunț șoc: -Vreausă vă mărturisesc faptul neștiut până acum de nimeni, că primul meu roman de dragoste l-am scris despre Oana, pentru Oana.

...Rumoare și aplauze din sală.

- Bravo! Țasta da curaj! Sala fierbe de emoție. Chiar nu se aștepta nimeni la această mărturisire. Să ții ascunsă taina unai iubiri cincizeci de ani! Ce dragoste mare a fost, dacă nu s-a stins în uitare cinizeci de ani?... Domnul Zărnescu, Titel pentru colegi, continuă șarja amușindu-i pe toți, uitându-se insistent spre spatele amfiteatrului, cu multă emoție în glas, dar și cu tot atâta siguranța zice: - Oana, te rog să te ridici!!! Din ultimul rând de bănci, de lângă perete, se ridică timidă o doamnă. Se uită repede în stânga, se mai uită, puțin jenată, în dreapta și se așează la loc.

- Oana, Oana, zice Zărnescu, am fost foarte îndrăgostit de tine! Vezi, n-am uitat o jumătate de secol! Oana se face mică. De ce? Cui sau cine n-ar fi cucerită de o asemenea dovadă de dragoste? Jucăușă, discuția pleacă de la dragostea din Horezu la facultatea din Cluj.

- Cum ai ajuns la Cluj, Titele?

- Păi, la fiecare concurs de la Vâlcea, mi se spunea: - Zărnescule, iar ai făcut cea mai bună lucrare, din păcate, însă, iar ai căzut! Mama n-a mai rezistat și a hotărât: - Titele, te mut! Și ne-am mutat la Cluj! Acolo a fost bine! După încă vreo două trei minute de amintiri și glume spumoase, Titel Zărnescu se așează și continuă cu mine discuția începută când ne-am ciocnit cap în cap:

- Ziarul, de unde?

- Din când în când cu permisiunea domnului Cichirdan, urc și eu câte ceva scris. Bineînțeles că citesc zierele Cichirdanului, bineînțeles că am citit „Zărnescu”! Următorul ziar care trebuie să apară este „Povestea vorbii”! Ce ne trimiteți pentru acest număr?

- Ți-e drag ziarul ăsta?

- Da, afară de faptul că este deosebit prin conținutul său, că este un ziar de tradiție care apare fără întrerupere de câteva decenii, am și un firicel de mândrie personală de când domnul Cichirdan mi-a dat, ca recompensă a dragostei mele pentru ziare, o responsabilitate către aceste publicații care mă onorează.

- Atunci ne vedem la masă! Trebuie neapărat să mai vorbim.

- Bine, am spus, ne vedem la masă. Am luat cartea postală pe care mi-o oferise și în care era el vorbind cu domnul președinte Iohannis, și am urmărit în continuare cataloagele. Deja se striga clasa a XI-a D. Nu prea îi știu. Majoritatea locuiesc în alte părți, deci nu am cum să-i cunosc.

- Nițulescu Maria!
- Prezent!

Da, este doamna Popescu Mimi care a lucrat la telefoane. Copii doamnei Popescu au plecat „Dincolo”, la muncă. Pe băiat, Cătălin, l-am cunoscut în cadrul unui interviu pe care i l-am luat lângă straturile de căpșuni cultivate sub folie neagră, perforată, sistem adus de el la Horezu în premieră. Fata stabilită în Canada, statul Alberta, m-a ajutat ducând domnului Philip Currie, directorul muzeului de paleontologie din Calgary, câteva vase de ceramică în semn de gratulare pentru atenția pe care i-a acordat-o fiicei mele, pe acea vreme o speranță a paleontologiei naționale.

Strigatul catalogului merge mult mai repede. Mulți absenți. Se termină clasa „D” și începe clasa „E”, ultima. Iar, nu cunosc aproape pe nimeni din cei care răspund „Prezent”! Și totuși, iată:

- Dură Ioana!
- Prezent!

Se ridică doamna Lucica, ani de zile educatoare la grădiniță (mereu m-am întreat, de ce aici numele de botez este unul, iar apelativul uzitat altul?). Doamna Lucica a fost educatoarea ambilor mei copii, cărora le-a fost ca o mamă, eu venind de la șantier aproape noaptea. Amândoi o iubesc enorm. Asta e o poveste frumoasă, doamna Lucica fiind adorată de toate generațiile de copii care i-au trecut prin mână,

dar aflu o poveste și mai frumoasă care este născută din cele mai negre coșmaruri, din cele mai cumplite disperări. Aflu că, toată perioada liceului, toți cei patru ani, Costică Persu, cel căruia soarta i-a luat în câteva luni soția și băiatul, lăsându-l orb, singur și al nimănui, Costică și Lucica au fost prieteni! S-au iubit ca la 18 ani! Și pe doamna Lucica o iovise soarta. În anii 80 când eu am venit în oraș, adică la mai puțin de treizeci de ani ca vârstă, doamna Lucica era deja mamă singură cu trei pui, soțul decedându-i. Iată că acum, după nenorocirea lui Costică, s-au regăsit și se ajută unul pe altul.

Se termină de strigat și ultimul catalog, Suntem invitați la masă. Mă îndrept către han, laolaltă cu ceilalți. Domnul Zărnescu a mai stat să împartă cărți poștale. Pentru că unii n-au mai rămas și la masă, s-au schimbat adrese, numere de telefoane. M-am pierdut de dl. Zărnescu și la masă am fost așezată lângă colegi din clasa XI A. În stânga mea, dl colonel în rezervă, dl Diaconu Nicolae, cel care scrisese poezia dedicată acestei întâlniri. Se deschide „balul” cu un vals pe care îl onorează colonelul invitându-l pe Pușu. Oho, cât mi-aș fi dorit și eu un vals... Mi-era grozav de dor să dansez...Dintr-o dată mi se face dor de colegii mei. Cu ei aș fi dansat până la dimineața, dar...asta e!...Îl zăresc pe Zărnescu tocmai în celălalt capăt al sălii, mă ridic și mă duc acolo cu ziarul și cu invitația tipărită.Vorbim minute în șir, vorbim „cu mare artă, despre una, despre

alta...” Îmi spune că trebuie să se întâlnească cu domnul Cichirdan, duminică, la nu știu la ce oră. Regret că nu pot veni și eu, îi spun, dar cred că pricepe taman invers fiindcă îmi ia invitația și scrie pe ea „voi veni!” și semnează, anunțându-mă că-mi va aduce ceva despre Brâncuși. Muzica este deja foarte tare, abia ne auzim.

- În dar? întreb, strigând.

- Da, zice, în dar.

- „Timeo danaos, et dona ferentes!” răspund în joacă știind că stăpânește bine latina. „Mă tem de greci chiar și când fac daruri!” arunc ca la poker, pe masă, temerea Casandrei. Râde fermecător și-mi răspunde tot în latină:

- Dunc carpe danaos! Atunci bucură-te de greci! Splendid schimb de cuvinte.

Răspunsul Zărnescului nu mai este un citat posibil, memorat cândva, ci, un adevărat răspuns în latină! Momentul este minunat, unic și emoționant, pentru mine, până la lacrimi. De când n-am mai avut un dialog atât de „latin”?...Mă vede ușor surprinsă și râde cu ochii, cu gura cu inima.

- Vezi, poate nu vii...spune. Semnătura asta a mea este foarte serioasă. Este ca o semnătură de angajament. Eu voi veni!

Se aduc prăjiturile, le mâncăm. Lumea deja pleacă. Mai bem un pahar de vin, ca prieteni buni, bruderschaft, apoi eu plec fiindcă veniseră după mine. Rămâne singur la masă, lucru care mă mîhnește mult, durându-mă singurătatea în care a trebuit

să-l părăsesc. A doua zi dau telefoane și mă liniștesc abia după ce aflu că e bine. Luni, mă sună dl. Cichirdan anunțându-mă că Zărnescu n-a mai putut veni la întâlnirea lor și l-a rugat să-l scuze în fața mea. Nici prin gând nu mi-a trecut că ar putea ține minte niște cuvinte spuse în joacă la un pahar de vorbă, darămite să se scuze că n-a putut veni. Una peste alta, gândindu-mă în urmă la ziua care a trecut, la această aniversare minunată, îmi rămâne în minte un sentiment de plinătate, de bucurie motivată de o mie de „motive”, întâi pentru că am cunoscut oameni minunați crescuți de o școală serioasă, într-un oraș pe care l-am adoptat și care m-a adoptat, apoi pentru că am avut, totuși, parte de serbarea aniversării absolvirii liceului după 50 de ani chiar dacă nu eram „acasă”, dar eram „ca acasă” și, nu în ultimul rând, pentru că am cunoscut un om nemaipomenit, despre care de un an aud în fiecare zi ceva frumos. Dacă mi-ar cere cineva câteva cuvinte despre scriitorul Zărnescu aș zice: inteligentă, curtoazie, sensibilitate, cultură, talent...Dacă mi s-ar cere un singur cuvânt, acela însă ar fi: emoție! Iar dacă ar trebui în câteva cuvinte să definesc tot evenimentul, aș zice așa:

- O aniversare de cincizeci de ani de liceu, un colonel poet, un poet îndrăgostit și o iubire nemărturisită, și neuitată, de cincizeci de ani!

„CRUCEA, OAIA ȘI ALBINA”: DEVIZA CRESCĂTORILOR DE ANIMALE DIN ROMÂNIA-TÂRGUL DE ANIMALE VAIDEENI 2017

14 septembrie 2017.

Localitatea Vaideeni-județul Vâlcea. Căminul Cultural „Vartolomei Todeci”. Dezbatere privind dezvoltarea agriculturii și zootehniei în România în organizarea Primăriei și Consiliului Local din Vaideeni, cu sprijinul Consiliului Județean Vâlcea, al Ministerului Agriculturii și Agenției Naționale pentru Zootehnie. Nu departe de sediul Căminului Cultural s-a desfășurat Târgul de animale pe care participanții la dezbateri l-au vizitat și, unde, președintele Consiliului Județean, Costi Rădulescu, i-a felicitat pe participanți și le-a înmănat diplome de merit, pentru rezultatele obținute până în prezent. Dezbaterile care au precedat vizita în târgul de animale (ovine-caprine-cabaline precum și un frumos stand cu țesături specifice producției de lână, dar și țesătură specifică portului și ambientului sătesc-ciobănesc-toate amintind de Mărginimea Sibiului) au vizat reînvierea ocupațiilor tradiționale de creșterea animalelor din țara noastră; la târg și dezbateri, pe lângă oficialitățile instituțiilor prezentate mai sus, fiind prezenți (cu multă râvnă și zel în prezentarea problemelor nerezolvate până în prezent-problemele cele mai vizate fiind cele legate de finanțare, și,

mai ales, de întoarcerea-recuperarea banilor la producători) crescători valoroși din întreaga țară! Pentru noi, cei care activăm în zona culturii, cultura scrisă, prin prisma Legii 186 din 2003, a fost un adevărat Festival de prezentare a animalelor de rasă, Festival al ciobanilor, al ciobănițelor, la care nu a răsunat decât un singur fluier, cel al unui rapsoed de mare clasă; și de la care am plecat, după urmărirea dezbaterilor și a exponatelor, cu ideea că cea mai veche meserie din lume, păstoritul, are vechimea omului biblic, și, uitându-ne și la titlu: „Crucea, oaia și albina”, că în jurul lui se învârtă întreaga esență de viață a lumii! Nici nu putem să concepem viața omului pe aceste plaiuri, mai ales ale României noastre, dar și a celor din jurul țării noastre - aerul, apa și iarba, neavând culori politice și nici naționale - fără existența la infinit a acestei inteligente triade! Vă dați seama, oare, că o oaie a schimbat destinul oamenilor!? că Avraam a adus jertfă lui Dumnezeu o oaie în locul fiului său, Isaac? Vă dați seama că,

înainte de gestul sacru al lui Avraam, la Potop, Dumnezeu nici nu a vrut să audă de salvarea omului-prin Noe-fără ca acesta să nu ia în Arcă și toate animalele

rilor nemulțumiți de legi și blocul oficialilor apărător de legi; Costi Rădulescu-președintele Consiliului Județean, și care are totul în răspundere! inclusiv problema

Pământului!?

La masa de urmărire și ascultare a dezbaterilor, și de notare a principalelor

probleme ridicate de aprigii producători (nici nu se poate altfel!-orice iubitor de animale fiind capabil de orice pentru apărarea lor) au luat loc Daniel Achim Băluță - primarul Vaideeniului, ce om! mic de statură, dar tare-n călcăie, și care a trebuit să asigure desfășurarea dezbaterilor în condiții pașnice și de bună înțelegere între blocul producăto-

apărării „Crucei, Oii și Albinei”; Marin Florian-prefectul de Vâlcea, Daniel Botănoiu - Secretar de Stat în Ministerul Agriculturii - ca și primarul, mic de stat, dar aprig apărător al instituției, în plus, autorul devizei din titlu!, Lelior Iacob-director al Agenției Naționale de Zootehnie (a stat între primar și prefect), Adrian Pinteau - director APIA Vâlcea... În sală au mai fost prezenți: Marin Cernătescu - dir.adj. Camera Agricolă Vâlcea, consilierul personal al ministrului agriculturii Petre Daea: Ionuț George Diaconeasa; Nicolae Cioranu-președintele Romovis (Federația crescătorilor de ovine și caprine din România), Denisa Iacob Elena director executiv APIA, C-tin Turcescu-dir. exec. adj. APIA Vâlcea... Crescători de ovine, bovine și caprine din zece județe... „Aceștia au avut la dispoziție standuri în care le-au prezentat vizitatorilor și oficialităților locale și naționale cele mai frumoase exponate. (...) Au demonstrat din nou, că acolo unde se vrea și se știe, se și poate! (...) Nu au lipsit rase celebre de ovine - țurcană, carabașă, merinos, lacaune, de bovine - blue Belgian, brună, bălțată

românească, montbeliard, limousine sau de caprine – metis-saenen. (...) Crescătorii de animale spun, însă, ca o duc din ce în ce mai greu și vor mai mult sprijin de la statul român. Nici nu le trece prin cap să renunțe, însă, la activitatea pe care au moștenit-o din moși-strămoși. *Avem probleme cu pășunile, avem probleme cu prețurile. Am dat mieii mai mult gratis. Statul ar trebui să ne ajute. Brânza nu se caută, lâna o aruncăm la râpă... Aproape că noi lucrăm în pierdere. Dacă o să fie ca anul trecut nu știm ce să mai facem, a ajuns kilogramul 6 lei... Să se facă centre*

de colectare de brânză, de lâna, de carne, altfel noi ce facem... Oricum, nu ne lăsăm. Asta am învățat să facem, asta vom face în continuare, ne-au declarat crescătorii de animale." (Citat din evenimentvalcean.ro)

Tot pe acest site, citat mai înainte, am urmărit acest scurt interviu dat de primarul Vaideeniului Daniel Achim Băluță: „Este o tradiție veche. Din fericire suntem purtătorii acestei tradiții. Prima ediție a fost în anul 1972 la Vaideeni. După anii '90, această expoziție s-a întrerupt. Cu sprijinul exclusiv al ciobanilor din Vaideeni

am organizat din nou acest târg. De la an la an trebuie să ne dezvoltăm. Creșterea animalelor este esența poporului român. Oameni au probleme și au dreptate. De-a lungul timpului în legi s-a mai pus câte o virgulă de cei care au avut interes. Legile nu au mers în favoarea micilor fermieri ci a marilor fermieri. Eu am mai încredere, însă, în actuala guvernare, în actuala conducere a Ministerului Agriculturii și cred că lucrurile se vor regla și cu ajutorul europarlamentarilor. Crescătorii de animale au fost forțați să se asocieze, dar ce s-a gândit inițial, a picat. Să nu uităm că în vremea comunismului crescă-

torii de animale erau singurii întreprinzători liberi. Mă repet, cadrul legislativ are o inconstanță de speriat. Se schimbă legile și la două luni.

Un crescător de animale trebuie să se concentreze la activitatea lui, să fie liniștit, nu să stea să caute pe internet ce lege s-a mai modificat, să stea la emisiunile de la tv să vadă că a mai dat unul o lege și trebuie să lase animalele și să plece de urgență la APIA. Eu vă spun ceva, ascultați ce vă spun, dacă ne-ar lăsa să ne vindem produsele, nu avem nevoie de nicio subvenție!”

P. CICHIRDAN

„ECUMENISM CULTURAL”

Într-o zi de sărbătoare, Ziua Imnului Național, ne-am adunat, nu pentru liturgia laică a sfântului imn, ci pentru lucruri serioase puse în slujba „cunoașterii științifice” și a unei îmboldiri către o „inițiativă culturală”. Sub acest context s-a dezbătut un program („Unitate, Identitate, Perenitate” – fals identificat ca fiind contextul, ci chiar tema din interior!), consacrat unui eveniment ce va să fie, în anul 2018: „Centenarul Marii Uniri”. S-au spus lucruri interesante, cu și fără legătură cu tema. S-au folosit cuvinte grele, dar și unele cu înțelesul alunecător. Mințile noastre din sală, având proesoarele diferit programate (unii, acreditând chiar diferențele date de tipul culturii dominante pe care o posedă auditoriul, mai văd o prăpastie între: umaniști, cultura tehnică, teologie etc.), cum să descifreze, unitar, formulări care folosesc cuvinte cu polivalență semantică, iar prin alăturare măresc aiuritor domeniul și dispersia înțelesului? S-au folosit și cuvintele, alăturate între ele, cu intenția ca ele să exprime o formulă cheie pentru titlul programului amintit: „Ecumenism Cultural”! Sună interesant, dar materialul de construcție prefabricat, poate fi înlocuitorul potrivit? Cele două cuvinte, se pot ele împăca, într-o uniune în care conțea originea lor socială? Adică se văd ele cu ochi dulci în societatea cuvintelor din dicționare? Au o zestre de înțeles compatibilă care să le țină trainic împreună, fără cârtiri din motive pe care, la prima vedere, nu le observi? S-au îmbrăcat ele potrivit pentru această uniune tainică? Nu cumva unul, din cele două, nu duce cu el un stigmat care să îmbolnăvească formula? Probabil, cu aceste temeri, unul dintre organizatorii evenimentului m-a provocat să fac un eseu cu acest posibil „concept”. Am ridicat mânușa să îmi arăt cooperarea și mi-am propus să aplic rețeta cercetării temei, misiune luată voluntar în fața publicului prezent. În cadrul evenimentului doctorul în științe, care mi-a provocat eseu, tocmai prezentase procesul elaborării a ceva științific, insistând pe fazele dezvoltării să ne poată crește un veritabil pom al... cunoașterii. Iată-mă angajat civic, într-o chestiune provocată și căreia nu-i intuiesc finalitatea, decât ca un răspuns angajat într-o chestiune de dialog pseudo-științific, până la proba contrarie.

Vorbind despre rețeta prescrisă de doctorul nostru, trebuie să arătăm, pe scurt, ce răspunsuri la întrebările sale, aștepta referentul științific. Cum să ne dăm mirim din ceea ce mai învățasem? Cum se face cercetarea unui domeniu anume cu

exemplificarea unei cercetări concrete, plecând de la un studiu de caz, cel al inginerului cercetător, Nicolae Ravici-Tătăranu, care a reușit o lucrare de referință, ne fusese sugerat. Încercăm, simplificând demonstrația uneori redundantă, răspunsul la ultima întrebare. Aduni date, informații, fapte care au legătură cu tema de cercetare. Le pui în niște recipiente (care pot fi și fișele de aide memoire!), ca niște locuri sigure, să nu pierdem migăloasa sortare și ordonare informațională, înainte ca ele să fie băgate în vreun malaxor al creierului, poate chiar al vreunei inteligențe artificiale. Uneori dacă ai memoria exersată, renunți la fișe și treci la inferențierea rapidă, într-o modalitate (tropos, numită de biserică!) pe care o folosești de mult, fiind înzestrat de creator cu toate sistemele de operare și pe care, prin învățare, le-ai urcat spre... ultima generație agreată de modernitate. Obții apoi răspunsul pe care l-ai căutat când te-ai apucat de căutare/cercetare. Răspunsul te poate mulțumi pe tine, uneori ai șansa să fie acreditat: adevăr valabil și să ți se recunoască autoritatea descoperirii; să ți se acorde notorietatea în legătură cu ceea ce este considerat și de utilitate pentru ceilalți.

Vom folosi procedeul și procesorul propriu, doar pentru a onora o promisiune după ce am ridicat mânușa, nu pentru a consacra o formulă care ne pare, înainte de orice, o forțare la împreunare a două entități, nu știm apriori, cu ce rezultate.

Multe din întrebări fiind puse, tocmai pentru a putea fi ușor de urmărit demonstrația, plecăm la drum. Cercetăm în dicționare. În mai multe. Ce acreditări ale înțelesului le-au dat cei avizați –specialiștii licențiați în domeniu!- cuvintelor: ecumenism, cultură? Le notăm frumos pe fișe, pentru că în memoria personală au demult un sens cu care operez, dar eu nu sunt doctor în filologie, filozofie, teologie ci doar în teoria sistemelor expert (cu aplicabilitate în energetică!), care pentru mulți din confrății noștri ... nu se pune!, pentru că nu ține de cultura umanistă (sic!). Vreau să mă detașez de modul propriu și să folosesc o procedură acreditată public, prin aclamații. Fac fișe, apoi urmăresc texte să observ cum sunt folosite în limbajul curent. Nu le găsesc alăturarea. Dar dacă le alăturăm noi, ce efecte am putea obține? Germanii chiar juxtapun cuvintele și obțin altele noi! Ei au permișiunea. Poeții pentru creația lor inventează cuvinte noi să dea poemelor ineditul, dar acestea nu sunt creații științifice. Au tot dreptul să experimenteze!

Ne întoarcem la Dicționar. Cuvântul ecumenic ne spune din ce parte a spațiului vorbirii ne vine. Ce origine veche are. Din grecescul oicoumenicos, latinescul oecumenicus în legătură cu un atribut de autoritate asupra tuturor bisericilor creștine! (Nu în imperiul roman, care cuprinsese și spațiul elenistic s-a dezvoltat creștinismul... la toate neamurile?). Cuvântul cu sens de autoritate pentru deciziile sinoadelor, conciliilor (de aceea ecumenice!) a căpătat și sensul de largime al spațiului în care acționa canonul, porunca. Ecumenic va fi devenit general valabil și prin extensie de la biserică catolică, universalistă, chiar la universal valabil. De la domeniul bisericesc, de-o anume orientare a unității, deja fracționate (ecumenicitatea patriarhiilor Răsăritului - cu sensul unității definit de sinoadele ecumenice; catolicismul apusului papal- universalist!), scoaterea cuvântului din sfera inițială și aplicat altor omenii de definiție – cele laice de exemplu!- ar însemna un demers, nu tocmai științific! Dacă pe terenul științificului vom opera cu uneltele bisericii, multă vreme în „război” cu știința, s-ar putea să fim denunțați drept trădători. Dacă ne-am referi la forma propusă, ecumenism, cu sensul din dicționar: mișcare de refacere a unității bisericilor creștine cu respectarea autonomiei lor, observăm de asemenea mărginirea domeniului, ba chiar și restricționarea unității în interior, cum ar fi și în deviza culturală de funcționare a unui de state, restrânsă doar la Europa : „Unitate în Diversitate”. Cum se năzuiește la o unitate în nuce când se pleacă la drum cu acceptarea prăpăștiilor interioare? Aceasta nu este pacea, singura în măsură să aducă iubirea unificatoare, ci este un armistițiu, un status-quo, care la cea mai mică suspiciune, neîncredere, reaprinde războiul pe faliile de ură mai vechi. Nu mai vorbim de faptul că sufixele, precum –ismul, atașate unor cuvinte cu acreditări onorabile, smintesc, dând cuvintelor altoite conotații rău famate. Să nu uităm de unde am plecat: ecumenism cultural! Să-i aproximăm acum relevanța prin cele spuse până aici! Poate ne salvează cumva generalitatea cuvântului cultură? Miram-aș! Definirea lui, tot prin dicționare, ne poate face partizanii a nu știu câte conotații diferite, iar binomul celor două cuvinte alăturate, sigur ne-ar pune în conflict, prin diversitatea sistemelor de referință la care ne raportăm fiecare. Două sfere semantice inegale ca dimensiune, aici cultura fiind dominantă, nu pot interacționa decât într-un echilibru al simetriei formelor. Formula „cultură e-

cumenică” ar restrânge domeniul culturii doar la valorile care ar sluji unitatea bisericilor, a dogmelor creștine etc. Formula propusă de ecumenism cultural, propune un operator (Altoirea atributului ecumenic pe un teren cultural ca să obținem ceva dorit - aici mă întorc la momentul când s-a născut propunerea-, să reliefeze tripticul: Unitate, Identitate, Perenitate!), care nu a funcționat în domeniul în care s-a născut și în care are o relevanță precisă! Cum să genereze ceva special, în cultura noastră, ca o soluție salvatoare unui anume moment?

Căutăm unitatea dintre noi, observând că elementul coagulant, mai puternic decât limba maternă (din sistemul de operare automat!), este crezul religios majoritar, cu o acțiune în sistemul nostru de conduită (bazat pe conștiință - apartenență stimulată educațional, antrenată permanent pentru susținere, prin obiceiuri, ritualuri etc.). Ni se pare uneori, îmbătându-ne de cuvinte interesante, că am găsit soluția magică în stare să exprime ceea ce ne doare. Identitatea, invocată mai sus, ține de rădăcinile noastre înfipte abisal în substraturi de tot felul, dar într-un spațiu bine conturat. Perenitatea - adică perspectiva durabilă prin timpul cu mode iute schimbătoare-, vorbește tot de categoriile abisale care replică semnul rodirii în tiparele formelor împrietenite cu locul. O invocăm fiindcă și pentru ea s-a propus formula ecumenismului cultural. Suntem atenționați de marii noștri teologi (v. D.Stăniloiaie) că ceea ce este al unui loc și al unui moment, acele categorii abisale, nu sunt ecumenice și variază de la regiune la regiune, de la popor la popor. Altceva este cu punctul de întâlnire, al apriorității pur cognitive, care este constant și în logosul primordial, ecumenic și nedespărțit. Suntem într-o lume de-o frumoasă diversitate, în care rădăcinile specificului regional și național nu se pot arăta ecumenice, fără o uniformizare, nivelare, care în ultimă instanță nu reprezintă decât dispariția, care ar contrazice, atât Identitatea, cât și Perenitatea. Există pericolul obținerii unei false Unități culturale, printr-un soi de integrare, în care peștele cel mare înghite pe cel mic, respectând canonul ecumenismului, poruncit de vreun sinod secularizat demult și cu altă Constituție...

Ne-am adunat la evenimentul „științific”, recunoscându-ne unii altora atributul cultural. Ne-am propus să dăm o anumită direcție evenimentelor culturale anului 2018. Dar am rămas în siajul unui anumit activism cultural angajat. Am transformat un eveniment, al laicității pure (etichetat științific!) într-un compro-

mis simfonic cu instituția bisericii. Am girat prin program, Primăria (organizator principal-primă trecută în program!), recunoscându-i lipsa serviciilor... culturale. Nu cumva independența omului de cultură, aservită discret, de multe ori pe față, ne face propagandiști, deturnându-ne atributul către culturnici? Dacă vrem să rămânem oameni liberi pe cuvintele și acțiunile noastre credem că Forumul trebuie să acționeze, total eliberat de factorii de influență instituționali (prea defazați în timp!) și să dea el ideile instituțiilor, prea neimplicate în cultură, după

cum le observăm atitudinea în acest câmp sensibil și indispensabil vieții societății.

În acest final de eseu provocat, reamintesc faptul că mi-am pus întrebarea: Quid prodest? Apoi că este aici o promisiune onorată, făcută într-un context public. Celor ce nu le sunt pe plac argumentele, ori au alte mecanisme de inferențiere, pot și ei să-și spună părerea, subiectul fiind generos și incitant la tot felul de poziționări. Eseul fiind o încercare, doar o încercare, poate fi considerat

o ratare! Apoi mai amintesc faptul că am ridicat o mână. Am probat-o pe mâna stângă și nu mi s-a mai potrivit, deși era de mâna stângă. Am încercat-o pe dreapta, evident întorcându-o pe dos. Cu mâna dreaptă folosesc condeiul și am simțit-o împiedecându-mi scrierea, că mă strânge... Să fie vreo atenționare secretă, vreo prejudecată, vreo poruncă mai de demult nerespectată?

Nu m-am dumirit! Concluzia poate fi că: nu întotdeauna face omul ce-i place și mai îmbracă și ceea ce i se dă și chiar dacă lucrurile nu i se îndemână (nu sunt

filolog, filozof, teolog, sociolog, antropolog, etnograf, ci pur și simplu o părere dintr-un domeniu... tehnic!). Altfel spus, cu trimitere la temă, nu întotdeauna ce visăm, ce ni se năzare, îmbracă imediat o realitate a cunoașterii: este nevoie de tatonări, de dezbateri, de experimentări și puterea de-a ne asculta, contrazice, de-a propune soluții. Întotdeauna rămâne ceva de luat în seamă, chiar dacă atenționați de înțelepciunea populară: nu tot ce zboară se mănâncă!

M. SPORIȘ

MITROPOLITUL NESTOR VORNICESCU ȘI SFINȚII ROMÂNI*

Eugen PETRESCU

- născut la 1 oct. 1927, Lozova-Vornicești, jud. Lăpușna, România (Basarabia, astăzi Republica Moldova) – trecut la cele veșnice la 17 mai 2000, Craiova (înmormântat la Catedrala Mitropolitană „Sfântul Dumitru”); doctor în teologie (1983); novice (Schitul Nechit, 1943-1946), frate-rasofoar (Mănăstirea Neamț, 1946-1951; tuns în monahism în 1951, cu numele de Nestor), ierodiacon (1951), ieromonah (1956), protosinghel (1962), arhimandrit (1966); preot slujitor la Catedrala Mitropolitană din Iași și bibliotecar al Mitropoliei (1958-1962), stareț al Mănăstirii „Sfântul Ioan cel Nou” Suceava (1962-1966), stareț al Mănăstirii Neamț, așezământul de metanie (1966-1970), episcop-vicar al Arhiepiscopiei Craiovei cu titlul „Severineanul” (1970-1978), locțiitor de arhiepiscop al Arhiepiscopiei Craiovei (nov. 1972-ian. 1973), arhiepiscop al Craiovei și mitropolit al Olteniei (1978-2000); studii: Seminarul Monahal de Muzică Bisericească Neamț (1946-1948), Seminarul Monahal Superior Neamț (1948-1951), Institutul Teologic din București (1951-1955), Școala Doctorală a Institutului Teologic București (1955-1958), cursuri postuniversitare la Institutul Ecumenic de la Bossey și la Facultatea de Teologie Protestantă din Geneva – Elveția (1969-1970); autor a numeroase cărți, articole și studii pe teme patristice, istorice și ecumenice, publicate în țară și străinătate; președinte al Comisiei Naționale Române de Istorie Ecleziastică Comparată (1979); membru de onoare al Academiei Române (1991); membru al Academiei de Științe din Chișinău (1992); președinte al Comisiei Sinodale a Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române pentru canonizarea Sfinților Români (1992-2000), inițiatorul canonizării Sfinților Martiri Brâncoveni și a altor Sfinți Români, membru în Comisia de Canonizare la Kiev a mitropolitului român Petru Movilă (1996); distins cu mai multe ordine și medalii –

La 18 iulie 1956 este hirotonit ieromonah în Catedrala Episcopală de la Roman, de către Preasfințitul Teofil Herineanu, iar în toamna anului 1958 a fost numit preot slujitor la Catedrala Mitropolitană din Iași și bibliotecar la Mitropolia Moldovei și Sucevei. În 1960, în Duminică Ortodoxiei, a fost hirotesit duhovnic în Catedrala Mitropolitană din Iași, de către Mitropolitul Iustin Moiescu, iar doi ani mai târziu, în primăvara anului 1962, este numit stareț al Mănăstirii „Sfântul Ioan cel Nou” de la Suceava. La 24 iunie 1962, este hirotonit protosinghel. La 2 februarie 1966, este hirotonit arhimandrit în Catedrala Mitropolitană din Iași de către Dr. Iustin Moiescu – mitropolitul Moldovei și Sucevei. La 25 martie 1966, a fost numit stareț al Mănăstirii Neamț, așezământul de metanie. În perioada 18 iulie 1969 – 20 august 1970, a fost bursier al Institutului Ecumenic de la

lerarh Iosif Mărturisitorul din Maramureș, Sfântul Preot Mărturisitor Ioan din Galeș, Sfântul Preot Mărturisitor Moise Măcinic din Sibiel, Sfântul Cuvios Antonie de la lezer (Vâlcea), Sfântul Ierarh Iosif cel Milostiv – Mitropolitul Moldovei; Sfântul Cuvios Ioan Iacob de la Neamț (Hozevitul), Sfântul Voievod Ștefan cel Mare; Sfântul Ierarh Petru Movilă – Mitropolitul Kievului, Haliciului și a toată Rusia, la 1633-1647, canonizat la Kiev la 15 decembrie 1996 (născut la Suceava, la cca. 1596, fiul lui Simion Movilă, cel ce va domni în Țara Românească, în două etape: nov. 1600 – iun. 1601, oct. 1601 – iul. 1602). Totodată a inițiat proclamarea Duminicii Sfinților Români în Duminică a II-a după Rusalii. În ultima perioadă a vieții sale a studiat posibilitatea canonizării lui Mihai Viteazul.

Printre alte lucruri de mare importanță pentru Biserica Neamului se află și contribuția adusă în anul 1992 la reînființarea Mitropoliei Basarabiei.

A plecat în Împărăția Cerurilor la 17 mai 2000 și a fost înmormântat în naosul Catedralei Mitropolitane „Sfântul Dumitru” din Craiova, ceremonia fiind oficiată de către Preafericitul Părinte Teoctist – Patriarhul României, împreună cu impresionant sobor de ierarhi din care au făcut parte: Înaltpreasfințitul Daniel al Moldovei și Bucovinei, Înaltpreasfințitul Teofan al Olteniei (urmașul său în scaunul mitropolitan), Înaltpreasfințitul Petru al Basarabiei, Preasfințitul Vicentiu Ploieșteanu, Preasfințitul Ioan al Covasnei și Harghitei, Preasfințitul Epifanie al Buzăului și Vrancei, Casian al Dunării de Jos, Calinic al Argeșului și Muscelului, Gherasim al Râmnicului, Damaschin al Sloboziei și Călărașilor; Episcopii Vicari: Vincențiu Ploieșteanu, Arhiereul Irineu Slătineanu, Episcopul-Vicar de atunci al Râmnicului; decani ai facultăților de teologie de la București, Sibiu, Craiova și Oradea; foarte mulți preoți, monahi și monahii.

De-a lungul anilor, înaltul ierarh a participat la numeroase întruniri științifice și religioase, congrese, simpozioane etc. la Atena, Budapesta, Ierusalim, Madrid, Helsinki, Moscova, Sofia, Praga, Varșovia, Kiev, New York, Sydney, New Delhi, Noua Zeelandă etc., și a avut o intensă activitate publicistică (debut în revista „Biserica Ortodoxă Română”, 1949) și editorială (cu romanul „În afara legii”, Iași, Editura Junimea, 1976), opera sa constând în numeroase articole, studii și volume pe teme patristice, istorice și ecumenice, publicate în perioada 1949-2000, în țară și în străinătate. De asemenea, a susținut și desfășurat numeroase și consistente acțiuni filantropice în cadrul eparhiei.

În timpul vieții a fost distins cu ordinul „Crucea Sfântului Mormânt” al Patriarhiei Ierusalimului, cu ordinul „Sfinții Apostoli Petru și Pavel” al Patriarhiei Antiohiei, cu ordinul „Sfântul Andrei” al Patriarhiei Constantinopolului, cu ordinul „Sfântul Sofronie Vrăceanski” al Patriarhiei Bulgare, cu ordinul „Sfântul Vladimir” al Patriarhiei Moscovei, cu ordinul „Sfântul Serghe de Radonej” al Bisericii Ortodoxe din Polonia, cu medalia „Sfântul Marcu” a Patriarhiei Alexandriei, cu ordinul „Sfântul Constantin cel Mare” al Primăriei Romei.

Post-mortem, în semn de prețuire, numele înaltului ierarh este valorizat prin diverse programe. Astfel, la 26 octombrie 2004, a primit titlul de „Cetățean de Onoare al Municipiului Craiova”. De asemenea, o stradă din municipiul Craiova și alta din orașul Târgu Cărbunești au primit numele vrednicului ierarh. La 14 decembrie 2004, Primăria

(continuare în pag.16)

Bossey din Elveția, unde a efectuat un program de studii la Geneva, audiind și prelegerile de istorie bisericească medievală ale profesorului Heinz Leibing. La 20 august revine la Mănăstirea Neamț, iar la 15 decembrie 1970, la propunerea ÎPS Dr. Firmilian – mitropolitul Olteniei, este ales de Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române episcop-vicar al Arhiepiscopiei Craiovei, iar la 27 decembrie 1970 Firmilian al Olteniei l-a hirotonit episcop-vicar la Craiova. La 20 aprilie 1978, Colegiul Electoral Bisericesc îl alege ca Arhiepiscop al Craiovei și Mitropolit al Olteniei, în locul Înaltpreasfințitului Teoctist Arăpașu, ales Arhiepiscop al Iașului și Mitropolit al Moldovei și Sucevei, iar 23 aprilie 1978 a devenit mitropolit al Olteniei, întronizarea fiind oficiată în Catedrala Mitropolitană „Sfântul Dumitru” din Craiova. În anul 1979 a fost ales președinte al Comisiei Naționale Române de Istorie Ecleziastică Comparată. În anul 1983 a susținut la Institutul Teologic din București, teza de doctorat cu tema „Primele scrieri patristice în literatura noastră, secolele IV-XVI”, sub conducerea științifică a pr. prof. dr. Ioan G. Coman. În anul 1985, în amintirea vechiului scaun mitropolitan de la Drobeta-Turnu Severin, înființat în urmă cu 600 ani (Mitropolia Severinului), primește titlul simbolic Severineanul. În anul 1991 este ales membru de onoare al Academiei Române, iar în anul 1992 este ales membru al Academiei de Științe din Chișinău. De asemenea, în anul 1992 este ales președinte al Comisiei Sinodale pentru canonizarea Sfinților Români.

La inițiativa înaltului ierarh, în perioada 1992-2000, Biserica Ortodoxă Română i-a canonizat pe: Sfântul Cuvios Gherman din Dacia Pontică (Dobrogea), Sfântul Ierarh Ghelasie de la Râmeți (Transilvania), Sfântul Daniil Sinaitul; Sfântul Ierarh Leontie de la Rădăuți, Sfântul Cuvios Ioan de la Prislop, Sfinții Martiri Constantin Vodă Brîncoveanu cu cei patru fii ai săi: Constantin, Ștefan, Radu, Matei și sfetnicul Ianache, Sfântul Ierarh Martir Antim Ivireanul, Sfântul

Nestor Vornicescu (Nicolae, numele de botez) s-a născut la 1 octombrie 1927, în comuna Lozova-Vornicești, județul Lăpușna (Basarabia) și a murit la 17 mai 2000, la Craiova, părinții săi fiind Vera (născută Roșu) și Vasile Vornicescu, neam de plugari-răzeși (țărani liberi), creștini-ortodocși. A fost cel mai mare dintre cei cinci copii ai familiei.

Între anii 1934-1941, urmează cursurile școlii primare din satul natal unde se remarcă prin strădania de a cunoaște istoria neamului său. În 1943 alege viața monahală și intră ca novice la Schitul Nechit din Munții Neamțului. După trei ani, în 1946, este primit rasofoar la Mănăstirea Neamț, unde, în perioada 1946-1948 urmează cursurile Seminarului Călugăresc de Muzică Bisericească și ale Seminarului Monahal Superior, în perioada 1948-1951, ambele absolvite ca premiant. Paralel cu studiul are ca preocupare meșteșugul tiparului. La 10 martie 1951, spre sfârșitul ultimului an de studiu, este tuns în monahism și primește numele de Nestor.

Între anii 1951-1955, continuă studiile teologice la Institutului Teologic de grad Universitar din București, pe care le încheie cu calificativul *exceptional*. Printre profesorii avuți în anii de studiu universitar s-au aflat personalități ilustre precum: Dumitru Staniloae, Theodor M. Popescu, Ioan G. Coman, Teoctist Arăpașu, rector al Institutului și vicar patriarhal (viitor patriarh). Între anii 1955-1958 parcurge cursurile doctorale de teologie, secția istorie, la aceeași instituție.

CARAVANA CULTURII, A IUBIRII ȘI A PRIETENIEI

Zenovia ZAMFIR

“Caravana Culturii este...vestitoarea renașterii sentimentelor uitate, aripa cutezătoare a unui zbor spre înalt și de ce nu, fiorul magic al unei iubirii irepetabile. A venit clipa a ne bucura...a spune lumii că există atitudine prin cuvânt...că visele nu pot fi oprite de necuvântătoare și nici de pietre ce se visează statui...Caravana Culturii pariază pe iubire și prietenie "...Constantin Triță. Caravana Culturii „ediția a II-a, s-a desfășurat în perioada 12-19 august, în mai multe orașe din țară: Curtea de Argeș, Drobeta Turnu Severin, Timișoara, Baia Mare, Satu Mare, Târnăveni, Sighișoara și Râmnicu Vâlcea. La început a fost...ideea. Apoi o mână de împătimiti ai condeiului dar și ai culturii au crezut că trebuie să pornească la drum pentru a face cunoscute creațiile lor și altor confrăți din mai multe localități ale țării. Ajunsă la cea de-a doua ediție, „Caravana Culturii“ a fost „un turneu prin țară pentru înfrățire și colaborare pe zonă culturală“, lansări de cărți, serate literare și întâlniri cu cenaclurile literare din țară. Membrii Caravanei: Marian Bărașcu, poet din Drăgășani; George Tei, poet din București; Sava Regățeanu, interpret de romane și colaborator al televiziunilor naționale, din București; Constantin Trișă,

poet din Piatra Olt; Traian Chiricuță, poet și interpret muzică folk, din București; Constanța Triță, poetă din Piatra Olt; Nicolae Nistor, poet din Râmnicu Vâlcea; Liliana Ghiță Boian, poetă din Drăgășani-Olt; Jianu Pandele, interpret de romane din Drăgășani-Olt; Silvana Andrada Tcacenco, poetă din București; Sabrina Vasilescu, interpretă de muzică ușoară din București; Nicuță Ioan Lungu, poet din Călimănești; Doina Bonescu, poetă din Craiova, Ioana din București. După debutul de la Curtea de Argeș, membrii Caravanei Culturii au făcut popas la Mănăstirea Arnota, unde au fost întâmpinați de maica stareță Ambrozia. Apoi... La Casa Tineretului-Drobeta Turnu Severin, am primit și sărbătorit poezia, muzica, prietenia, cu Caravana Culturii, un proiect național, la care am fost, și la această a doua ediție, gazde în a doua zi de desfășurare.

Mulțumiri partenerilor noștri: Fundația pentru tineret, Asociația cultural-educatională STEF, Centrul cultural "Nichita Stănescu", Asociația tineretului liber Mehedinți, doamnei Carmen Stănescu, doamnei Cherciu Rodica, restaurant-pizzeria Krypton, hostel Tineretului, hotel HIP, Asociația cultural-sportivă Hinova.

Alin Ghiciulescu a venit în "Car-

vana..." în calitate de poet și de jurnalist, dar a venit însoțit și de un grup de patru foarte tinere domnișoare, membre ale A.S.G Hinova, care au cântat sau au recitat. Între ele, și cele două fiice ale sale, Maria și Alina (cea mică) - vezi foto. Prezența lor a înșeninat atmosfera manifestării, ele, toate patru constituind și grupul care a întâmpinat membri "Caravanei..." cu pâine și sare, la intrarea în Casa Tineretului.

La fel de tineri, în manifestarea de la Casa Tineretului, au fost și Adelia Cherciu - actriță, Iulia Mitrahe, poetă sau Tony Paraschiv, poet, care au subliniat "nevoia de infuzie de tineri talentați în spațiul cultural contemporan, inclusiv severinean"...ne transmite domnul Dan Șalapa. La Timișoara, domnul Titi Bălan subliniază.....În urbea noastră întâmplarea literar muzicală a avut loc în Curtea cu Castan a Centrului de Cultură Județean de pe strada Pacha. De aici Caravana pleacă La Baia Mare apoi la Satu Mare, Târnăveni, Sighișoara și la final Râmnicu Vâlcea.

La noi seara a fost plină de evenimente culturale. De la lansarea unei cărți de serioasă evocarea a celui ce a fost Patriarhul Justinian Marina până la tineri debutanți ai scrisului și până la muzică de petrecere a fost câte ceva din toate.

De asemenea din programul serii au atras atenția lansări de carte, recitări de muzică și poezie, socializări cu muzică folk și romane "... Pe tot parcursul călătoriei membrii Caravanei Culturii au fost întâmpinați cu bucurie, tratați cu respect, considerație, s-a lansat și oferit în dar ca un semn de prietenie și prețuire reciprocă cartea." (Jurnal de călătorie – Caravana Culturii). Ca reprezentantă a Bibliotecii Județene "Antim Ivireanul" Vâlcea am lansat cartea "Fericitul întru pomenire-Patriarhul Justinian Marina" realizată împreună cu domnul doctor Alin Pavelescu și am prezentat cartea "Memoriile unui isihast- ieromonahul Ghelasie". Mulțumim din suflet tuturor celor care s-au străduit a fi gazde primitoare și binevoitoare în a deschide noi orizonturi și punți de cultură și înțelepciune. Primind binecuvântarea academicianului Gheorghe Păunși a maicii starețe Ambrozia drumul Caravanei Culturii a fost ca al apei de izvor. Mulțumim: Marian Ghița, Maria Grapini, Dan Șalapa, Gabriela-Mimi Boroiianu, Cornelia Diță, Alin Ghiciulescu, Ionescu Stejărel, Adrian Moldovan, Dragoș Gelu, Ioan Romeo Roșianu, Milian Oros, George Terziu, Dumitru Silitră, Uta Sala, Gina Moldovan, Gabriella Costescu, Ana Drăghici, Ioana Heidel, Ovidiu Mălăncrăvean, primarul municipiului Sighișoara, tuturor și fiecaruia în parte. Se cuvine cu adevărat să mulțumim tuturor jurnaliștilor care au mediatizat corect și cu mult profesionalism Caravana Culturii. Proiectul cultural național a fost organizat de: Biblioteca Județeană „Antim Ivireanul“ Vâlcea sub egida Consiliului Județean Vâlcea, Asociația „Rusidava Culturală“ Drăgășani, Biblioteca Municipală Drăgășani, Liga Femeilor Creștin Ortodoxe Vâlcea și Editura Khitcom Drăgășani. Au mai fost alături de membrii Caravanei Culturii: domnul Ion Horăscu – primarul comunei Prundeni și domnul prof. dr. Nicolae Din-

(urmăre din pag.15)

Municipiului Craiova, la inițiativa Fundației „Scrisul Românesc“, a realizat în Parcul Teatrului Național „Marin Sorescu“, „Aleea marilor personalități din Craiova“, în care figurează, între cele 24 de busturi, și bustul mitropolitului – cărturar Nestor Vornicescu al Olteniei. Începând cu 1 septembrie 2005, liceul din comuna sa natală, Lozova, se numește Liceul „Mitropolit Nestor Vornicescu“. În anul 2007, la inițiativa Înaltpresfințitului Părinte Teofan Savu – arhiepiscop al Craiovei și mitropolit al Olteniei, Biblioteca Eparhială (circa 30.000 volume) a fuzionat cu Biblioteca Facultății de Teologie a Universității din Craiova sub denumirea de Biblioteca „Mitropolit Nestor Vornicescu“.

Bibliografie

Stelian Gomboș, *IPS Nestor Vornicescu*, în *Crestin Ortodox.ro* ([http://www.crestinortodox.ro/religie/ips-nestor-](http://www.crestinortodox.ro/religie/ips-nestor-vornicescu)

vornicescu)

<http://www.crestinortodox.ro/sfinti/sf-ierarh-petru-movila-mitropolitul-kievului>

<http://ortodoxia.md/stiri/14-stiri/2907-in-memoriile-mitropolit-nestor-vornicescu>

<http://www.episcopiaseverinului.ro/evenimente-culturale/evenimente/manifestri-omagiale-qmitropolit-nestor-vornicescu>

http://ro.wikipedia.org/wiki/Nestor_Vornicescu

*Acest studiu biografic este varianta revăzută și adăugită a studiului publicat în volumul omagial alcătuit și îngrijit de Eugen Petrescu, intitulat *Orașul Horezu, județul Vâlcea. Statuia Sfântului Voievod Martir Constantin Brâncoveanu*, Râmnicu-Vâlcea, Editura Antim Ivireanul, 2014, p. 163-167.

**Tudor Nedelcea, *Trei secole de la martiriu. Martor la slujba canonizării Brâncovenilor, în Constantin Brâncoveanu – domn al faptei creatoare și al jertfei sfințitoare*, Iași, Editura Rotipo, 2014, p. 423 (antologie de studii, co-

municări și articole îngrijită de prof. dr. Ioan St. Lazăr, publicată sub egida Centrului de Studii Medievale și Premoderne „Antim Ivireanul“, Râmnicu-Vâlcea).

Ziar de cultură realizat de Asociația ECOSTAR 21, Editura INTOL - PRESS și SC TINCONT SRL

Director:

Seniori editori:

Publiciști (și fotoreporter):

Petre CICHIRDAN

Arhim. Veniamin MICLE
Constantin ZĂRNESCU

Felix SIMA

Mihai SPORIȘ

Claudia VOICULESCU

Simona Maria KIS

Gheorghe PANTELIMON

Adina DUMITRESCU

Gabriel GIB

Gherghe SPORIȘ

Paulian BUICESCU

Ilie GORJAN

Ligia NICOLESCU

Tina CICHIRDAN

Corector:

Tehnoredactare

computerizată:

Bogdan CICHIRDAN

Adresa: Calea lui Traian 169, bl. 5, sc. E, ap. 3

Tel/Fax: 0250.736615, 0350.401254, 0746.029824,

E-mail: cichirdan@yahoo.com

Parteneri media: www.culturaarsmundi.ro

Preț: 3 lei

NOTA

Ziarul apare cu 16 pagini și respectă Legea 186/2003! Ziarul se adresează cetățenilor cu diverse preocupări culturale de la sat și de la oraș. Articolele, grafica, fotografiile nesemnate aparțin editorului. Autorii păstrează responsabilitatea conținutului.

S.C. NTX CONCEPT

SRL

Proiectare și Execuție Infrastructuri
Rutiere, Construcții Civile
și Industriale

Contact: 0740.035.985

Revista apare cu sprijinul edililor vâlceni, care iubesc cultura scrisă, și al Arhiepiscopiei Râmnicului

Tipărit la Tipografia și Editura:
KITCOM, 25 septembrie 2017